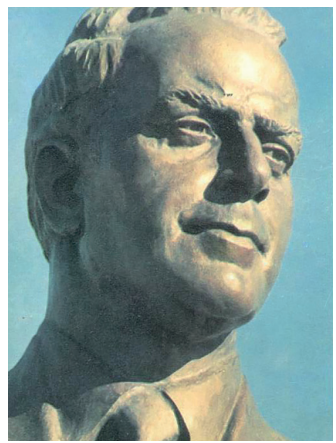

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

Dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri - multikulturalizm

Bax səh. 2

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərəfəsidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

07 may
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 079 (6665)
Qiyməti
60 qəpik

COP29-da sülh gündəliyi...

Bax səh. 3

Mayın 10-da... Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Almatıda görüşəcəklər

Bax səh. 3

40-cı paralel üzərində...

Bax səh. 5

Ən yaxşı investisiya mərkəzlərindən biri

Beynəlxalq iqtisadi araşdırma institutu olan “FDI Intelligence” nəşrinin hazırladığı hesabatda əsasən, Azərbaycan 100 birbaşa xarici investisiya yatırılan təyinat nöqtələri arasında üçüncü yeri tutub. Belə ki, paytaxt Bakı şəhəri bu cəhətdən sürətlə inkişaf edən ünvana çevrilib. Birbaşa yatırılan xarici investisiya baxımından Bakını yalnız Almaniyanın Mannheim və Rumıniyanın Krayova şəhərləri qabaqlayır. Müxtəlif ölkələrdə yerləşən 100 şəhərdən üçüncü olmağı bacaran Bakı bu baxımdan böyük göstəriciyə malik olub.

Hesabatda əsasən, 2023-cü ildə Bakıda son altı ilin ən yüksək xarici birbaşa investisiya layihələri qeydə alınıb. Bura daha çox logistik...

Bax səh. 5

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatından çağırış...

Bax səh. 3

“Yaşıl dünya naminə həmrəy olaq!”

Bu gün dünyada təbiətə vurulan zərərin, ekoloji problemlərin qarşısının alınması qlobal bir çağırışdır. Getdikcə daha təhlükəli hal alan bu təhdidlər təxirəsalınmaz tədbirlər görülməsini, ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların koordinasiya fəaliyyət göstərməsini zərurətə çevirib. Azərbaycan da bu çağırışa qoşulan ölkələr sırasındadır. Azərbaycanda ətraf mühitin mühafizəsi, ekologiyanın qorunması xüsusi diqqət mərkəzindədir. Ötən dövr ərzində bu istiqamətdə ölkə rəhbəri tərəfindən dövlət proqramları təsdiq edilib, müvafiq fərman və sərəncamlar imzalanıb. Milli Məclis müvafiq qanunlar qəbul edib.

Görülən işlər nəticəsində ekologiyamızın və ətraf mühitin qorunması istiqamətində uğurlar əldə edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsinin yaşıl enerji zonası elan olunması da bu baxımdan yüksək dəyərləndirilməlidir. Lakin bəhs etdiyimiz qlobal mənzərə milli səviyyələrdə ölkələrin məsuliyyətini artırır. Hər bir dövlət öz siyasətində dekarbonizasiya məsələlərini önə çəkməlidir. Bu...

Bax səh. 3

Təhsil proqramlarının açılmasına dair...

Şagirdlərin bilik əhatəsinin genişlənməsində, savadlanmasında, informasiya ilə təmin olunmasında bir sıra mühüm amillər var. Həmin amillərdən biri, bəlkə də birincisi elmi-kütləvi, mədəni-maarif, təhsil proqramlarıdır ki, onların inkişaf etdirilməsi çox vacibdir. Ona görə də istənilən ölkənin inkişaf etmək üçün atacağı ilk addımlardan biri təhsil səviyyəsinin yüksəldilməsidir.

Dövlətimiz də təhsili əsas prioritet sahələrdən biri hesab edir. Və bu sahədə mühüm addımlar atır. Müstəqil Azərbaycan dövlətini bugünkü inkişaf səviyyəsinə çatdırmaq üçün bir çox sahələr üzrə mühüm işlər görülür. Onlardan ən əsası təhsil sisteminə edilən yeniliklərdir. Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri olduğu üçün bu istiqamətdə qəbul olunan proqramlar səzugedən sektorun inkişafını əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

Bu günlərdə yeni təhsil proqramlarının açılmasına dair ümumi tələblər müəyyənləşib. Elm və Təhsil Nazirliyinin kollegiyasının təsdiqlədiyi qərarla təhsil proqramı...

Bax səh. 6

Erməni kilsəsi sülhə qarşı...

Azərbaycanın Qazax rayonunun 4 kəndinin geri qaytarılması ilə bağlı əldə edilən razılıqdan sonra Ermənistandakı revanşist qüvvələr hakimiyyətə qarşı etirazlar təşkil edir. Revanşistlər bu razılaşmanı həzm edə bilmir və Paşinyan hakimiyyətini “qorxaqlıqda” və “satqınlıqda” ittiham edirlər. Etiraz aksiyaları tərəflər arasında razılaşmanın əldə edildiyini gündən-aprelin 19-dan başlayıb.

Baqrat Qalstanyanın İrəvana yürüşü... Sərhədlərin delimitasiyası və 4 kəndimizin geri qaytarılması erməni cəmiyyətində aqressiyanı artırmaqdadır. Bu məsələ rəsmi şəxslər, siyasətçilərlə yanaşı erməni keşişlərini də siyasətdə “fəallaşmağa” sövq edib. Belələrindən biri Erməni Apostol Kilsəsinin Təvəş yeparxiyasının rəhbəri, arxiyepiskop Baqrat Qalstanyandır. Etiraz aksiyalarına ilk günlərdən qoşulan Qalstanyan İrəvana yürüşün də təşkilatçılarından biridir. Belə ki, Ermənistanın “Vətən naminə Təvəş” hərəkatı sərhədyanı Kirants (Xeyrimli) kəndindən Azərbaycanla delimitasiya öleyhinə İrəvana yürüşə başlayıb. Baqrat Qalstanyan...

Bax səh. 6

İqtisadi güc, yoxsa ksenofobiya...

ABŞ prezidenti dünyanın bəzi ölkələrinə xitabən “ksenofob” deyib. Bu ölkələr arasında isə ABŞ-ın Asiyada mühüm müttəfiqlərindən olan Yaponiya da yer alır. Belə ki, bu fakt jurnalistlərin iştirakına icazə verilməyən ianə toplantısında Baydenin dilindən çıxıb - onun dedikləri Ağ Evin stenoqramlarında öz əksini tapıb. Bayden iddia edib ki, Yaponiya, Hindistan, Rusiya və Çin daha çox immiqrant qəbul etsələr, onların iqtisadiyyatı daha uğurlu çıxış edəcək. Yaymlanan mətnə görə Bayden, “Bilirsiniz, iqtisadiyyatımız sizin və sizin kimi insanların sayəsində böyüyür. Niyə? Çünki biz immiqrantları qarşılayırıq. Çin iqtisadiyyatı niyə pis durğunluq yaşayır? Yaponiya niyə problem içindədir? Rusiya və Hindistan niyə problem yaşayır? Onlar ksenofob olduqları üçün immiqrantları istəmirlər?” deyib. Məsələ ilə bağlı açıqlama verən Ağ Evin mətbuat katibi Karine Jean-Pierre, prezidentin...

Bax səh. 7

III Dünya Müharibəsi riski artır...

Bax səh. 7

Milyonlar nəyə və niyə “xərclənilib”?

Bax səh. 6

Azərbaycan-Rusiya: dostluq münasibətləri müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyası Həştərxan vilayətinin qubernatorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 6-da Rusiya Federasiyası Həştərxan vilayətinin qubernatoru İqor Babuşkini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Rusiya Federasiyası arasında dostluq münasibətlərinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirilərək, ölkəmizin Rusiyanın ayrı-ayrı regionları, o cümlədən Həştərxan vilayəti ilə həyata keçirdiyi əməkdaşlığın bu işə öz töhfəsini verdiyi vurğulandı.

Azərbaycan Prezidentinin bu yaxınlarda Rusiyaya uğurlu səfəri qeyd olunaraq, bu səfərin əlaqələrimizin daha da möhkəmlənməsini nümayiş etdirdiyi bildirildi. Dövlətimizin başçısı bu səfər çərçivəsində Rusiya Prezidenti ilə birlikdə Baykal-Amur Magistralının 50 illik yubi-

leyi münasibətilə Moskvada dəmir yolu sahəsinin veteranları və

rək, vurğuladı ki, bu, münasibətlərimizin səmimiyyətini nümayiş

bunu Azərbaycan xalqının dövlətimizin başçısına sonsuz etimadı

dər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə

Prezident İlham Əliyev Həştərxanda Ümummilli Liderin xatirəsinə göstərilən yüksək etimada görə minnətdarlığını bildirərək, bunu ölkələrimiz və xalqlarımız arasında dostluğun nümunəsi olduğunu dedi.

Həştərxan vilayətinin qubernatoru Xəzəryanı ölkələri əhatə edən dostluq rəmzi olan “Xəzər - Dostluq dənizi” devisi altında həyata keçirdikləri motoyürüşə Azərbaycan hökumətinin dəstəyinə görə minnətdarlığını ifadə etdi.

Söhbət zamanı Heydər Əliyev Fondunun Həştərxanda reallaşdırdığı layihələrin önməsinə toxunuldu.

Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

işçiləri ilə birgə görüşündə tədbir iştirakçılarının Ulu Öndərin bu layihənin reallaşmasındakı xidmətlərini böyük hörmətlə yad etmələrindən məmnunluğunu bildi-

redir və qürur hissi doğurur.

Həştərxan vilayətinin qubernatoru ilk növbədə İlham Əliyevi Prezident seçkilərində inamlı qələbə münasibətilə təbrik edərək,

kimi dəyərləndirdi.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə və xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirdi.

İqor Babuşkin ötən il Ulu Ön-

Həştərxanda geniş miqyasda bir sıra təntənəli tədbirlərin keçirildiyini deyərək bununla bağlı hazırlanmış xatirə fotoalbumunu dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Hazırda dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində milli-dini-irqi zəmində ifrat dözümsüzlük müşahidə edildiyi bir dövəmdə Azərbaycan özünün fərqli nümunəsini ortaya qoyur. Belə ki, respublikamızda dövlətin, şəxson Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasi iradəsinə və cəmiyyətin istəyinə uyğun olaraq tarixdən gələn tolerantlıq ənənələri bu gün də yaşadılır. Azərbaycan əzəmətli ölkələrdən biridir ki, burada multikulturalizm dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirilib. Ölkədə bütün icmalara heç bir fərq qoyulmadan yüksək səviyyədə qayğı göstərilir. Elə bu günlərdə Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın pravoslav xristian icmasına təbrik məktubu ünvanlayıb. Təbrik məktubunda dövlətimizin başçısı müqəddəs Pəsxə bayramı münasibətilə Azərbaycanın bütün xristian icmasını ürəkdən təbrik edib, ən səmimi arzu və diləklərini yetiririb. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Pəsxə bayramı münasibətilə Azərbaycanın xristian icmasını təbrik edib. Mehriban xanım Əliyeva bununla bağlı sosial şəbəkə hesablarında paylaşım edib. Paylaşımında bildirilir: “Azərbaycanın bütün xristian icmasını müqəddəs Pəsxə bayramı münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm! Hamıya möhkəm cansağlığı, xoş duyğular və uzun ömür arzula- yıram! Qoy hər bir Azərbaycan vətəndaşının həyatında nurlu, xoşbəxt günlərin sayı çox olsun! Uca Tanrı bu mübarək bayram günlərində edilən bütün duaları qəbul etsin!”

Pəsxə bütün xristian dünyasının ən böyük bayramlarından biridir. Prezident İlham Əliyev təbrik məktubunda xristianların səmimiyyətə və böyük coşqu ilə qeyd etdikləri Pəsxə bayramını dirçəlişin, yeniliyin, mərhəmət və xeyirxahlıq duyğularının rəmzi kimi səciyyələndirib. Xalq arasında həm də Qızıl yumurta bayramı kimi tanınan Pəsxə İsanın çarmıxa çəkilməsindən üç gün sonra dirilməsi münasibətilə qeyd edilən xristian bayramıdır. Pəsxanın İsanın çarmıxa çəkilməsi və öldürülməsinin anıldığı, eləcə də bir sıra digər ayinlərin keçirildiyi Müqəddəs Cümə gününün də daxil olduğu sonuncu həftəsi “Müqəddəs həftə” adlanır. Pəsxadan sonra əlli günlük Pəsxə fəslə adlı dövr başlanır ki, həmin dövr də Müqəddəs Üçlük günü ilə başa çatır.

Pəsxə tarixi hər il dəyişən bayramdır. Buna səbəb bayramın Ay təqvimli ilə hesablanmasıdır. Pəsxə həftəsi hər il aprelin 4-dən mayın 8-ə kimi yer dəyişir. Pəsxə üçün əsas şərt, martın 21-nin, başqa sözlə gə-

5 noyabr 2019

Dirçəlişin, yeniliyin, mərhəmət və xeyirxahlıq duyğularının rəmzi olan Pəsxə bayramı

cə-gündüz bərabərliyinin tamam olması və Məsihin dirilmə gününün mütləq şəkildə bazar gününə düşməsidir. Bəzən yəhudilərin Pəsxə bayramı ilə üst-üstə düşdükdə, bir həftə əvvəllə çəkilir. Bu bayramın vaxtı və mərasimləri xristian kilsəsi tərəfindən II əsrdə müəyyən edilib. V əsrdən etibarən isə indi qeyd edilən bayram ritualları formalaşmışdır.

Pəsxanın qeyd edildiyi bazar günündən əvvəlki bütün həftə Böyük və ya Ehtiraslı həftə adlanır. Bu həftə ərzində hər hansı yas və ya şənlik mərasimi keçirilmir, bütün həftə xilaskarın dirilişi gözlənilir. Bu həftə ərzində xristian orucu tutulur, müəyyən qidalardan imtina edilir, günah çıxarılır, küsüülülər barışır, pis əməllərdən uzaq durulur, kilsə ayinləri İsa Məsihə həsr olunur.

Ehtiraslı həftənin cümə axşamı-mənəvi təmizlənmə günüdür, Ehtiraslı cümə İsa peyğəmbərin əzabları, onun dəfnini günü, Böyük şənbə kədər və İsa peyğəmbərin dirilməsini göz-ləmək günü, Bazar günü İsa peyğəmbərin dirildiyi müqəddəs gün-dür.

“Təmizlənmə” adlanan Böyük cümə günündə hər bir pravoslav mə-nəvi cəhətdən təmizlənməyə, xüsusi ayini icra etməyə çalışır. Xalq həmin günü çayda, göldə çimərək günahlar-dan təmizlənir.

Elə həmin gün Pəsxə süfrəsi üçün yumurta boyanır. Yumurta İsa peyğəmbərin mövludundan-Milad-hən hələ əvvəl qədim xalqların dünyagörüşündə Kainatın, doğuluş-un, yaranmanın rəmzi olub. Qırmızı yumurta dirilmə rəmzi, Pəsxə rəmzi-dir.

Əhdi-Cədidin öyrətdiyinə görə Pəsxə vasitəsilə qeyd edilən İsanın dirilməsi xristian inancının əsas mə-qamlarından biridir. Yenidən dirilmə

İsanı insanlara Tanrının oğlu kimi təqdim etdi. Bu, insanların Tanrı ya-nında ədalət və dürüstlüklə mühakimə olunduqları anlamına gəlir. İsa-nın öldükdən sonra yenidən dirildil-məsi ilə Tanrı insanlara yenidən do-ğulmaya ümid və şans verir. Xristian inancına görə, İsanın yenidən həyata qaytarılmış ruhu sayəsində insanlar yeni həyat yolu ilə irəliləyə bilərlər.

Etimologiyasına görə, bu xristian bayramının yəhudilərin Misirdən çıxmasının qeyd edildiyi Pesax ilə oxşarlığı, onun həm də Musa-İsa bayramı olduğu vurğulanır. Bildirilir ki, ilk Pesaxın qədim yəhudilər İsa peyğəmbərin mövludundan 1500 il əvvəl israililərin Musa peyğəmbərin başçılığı ilə Misirdən çıxmaları və əsarətdən qurtulmaları münasibətilə bayram ediblər. “Pesaxa” sözü qə-dim yəhudi dilində “çıxma”, “qur-tulma” deməkdir. Hazırda əksər dillərdə “Pəsxə” və “Pesax” sözləri də əlaqəli və ya omonim sözlər kimi iş-lənilir.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində bir-birindən fərqli Pəsxə adətləri ol-sa da, şəfəq xidmətləri, Pəsxə bay-ramlaşması, kilsə dövrləməsi və İsanın boş türbəsinin simvolu olan bozadılmış Pəsxə yumurtaları ümumi motivlərdir. Əlavə olaraq, yumurta döyüldürülməsi, Pəsxə dovşanı, Pəsxə oyun və festivalları kimi ənənələr də vardır ki, bunlar da xristianlarla yanaşı, qeyri-xristian toplumlar ara-sında da geniş yayılıb. Bütün dünya-da olduğu kimi, Azərbaycanda yaşa-yan xristianlar da bu müqəddəs bay-ramı təmənlə qeyd edirlər. “Dirçə-lişin, yeniliyin, mərhəmət və xeyir-xahlıq duyğularının rəmzi olan Pəsxə bayramı münasibətilə bir daha hər birinizə cansağlığı, xoşbəxtlik, ailə-lərinizə firavanlıq arzulayıram”, - deyər Prezident İlham Əliyev təbrik məktubunda vurğulayıb.

Azərbaycan ayrı-ayrı xalqların sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşadığı məkandır

Xalqları, dinləri, mədəniyyət-ləri ayıran deyil, birləşdirən cəhətləri təbliğ etməklə dünyanı yeni qütbləşmələrdən xilas etmək müm-kündür. Dünyada milli-dini-irqi zəmində münaqişələrin artdığı in-diki dövəmdə özünün nümunəvi tolerant mühiti ilə fərqlənən Azər-baycan multikulturalizm mövqə-yindən çıxış edərək ölkəmizin və xalqımızın zəngin tarixi ənənələri-nə əsaslanır. Biz qürur duyuruq ki, mədəniyyətlər və etiqadlar arasın-dakı müxtəlifliyə baxmayaraq, öl-kəmizin ərazisində həmişə müxtə-lif xalqların nümayəndələri birgə yaşayışlarını təmin ediblər və çi-yin-çiyinə həyatlarını qurublar. Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycan klassiklərinin əsərlərində də müx-təlif xalqlara və digər etiqadlardan olan insanlara böyük hörmətlə ya-naşılıb.

Tarixdən gələn ənənələr bu gün də yaşayır. Müstəqil Azər-baycanda tolerantlıq sahəsində dövlət siyasətinin əsasını müdrik siyasət-çi Heydər Əliyev qoyub. Tolerant-lığı azərbaycançılıq ideologiyası-nın ayrılmaz tərkib hissəsi sayan Heydər Əliyev dəfərlər də bəyan edib ki, milli-dini müxtəlifliyi dö-zümlü yaşamağa, ölkənin bütün vətəndaşlarına bərabər hüquqların verilməsi Azərbaycanın demokra-tiya yolu ilə inkişafının əsas prin-siplərindən birini təşkil edir.

Ulu Öndərin əsasını qoyduğu bu siyasət hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən də eyni ardıcıl-lıqla davam etdirilir. Dövlət başçı-sının siyasi iradəsinə uyğun olaraq

ölkəmizdə multikulturalizm dövlət siyasətinin ən vacib istiqamətlərindən birinə çevrilib. Ölkə Prezi-dentinin müvafiq Fərmanı ilə yara-dılan Bakı Beynəlxalq Multikultu-ralizm Mərkəzi uğurla fəaliyyət göstərir. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2016-cı ilin öl-kəmizdə “Multikulturalizm İli” elan olunması da Azərbaycan dövləti-nin tolerantlıq dəyərlərinə güclü siyasi iradə nümayiş etdirdiyini təsdiqləyir. Prezident İlham Əliyev mütəmadi olaraq dini icma-ların liderləri ilə görüşür, onların ehtiyac və problemləri ilə mara-qlanır. Dövlətin bu sahədə yürütdüyü siyasət nəticəsində Azərbaycan cəmiyyətində dinlərarası münasi-bətdə dözümlülük özünü bariz şəkildə göstərir və bunun nəticəsin-də də ölkədə etnik, dini nifrət his-si mövcud deyil. Həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət sayəsində multikulturalizm və tolerantlıq xalqımızın həyat tərzininə çevri-lib. “Qədim dövlətçilik tarixinə malik olan Azərbaycanda ayrı-ayrı xalqların və etiqadların mənsubları yüz illərdir ki, sülh və əmin-aman-lıq şəraitində yaşayırlar, heç bir ayrı-seçkililiyə məruz qalmadan dil və mədəniyyətini, etnik-mədəni özü-nəməxsusluğunu qoruyub saxlayırlar. Xalqımıza xas zəngin tolerant-lıq ənənələrinin, multikultural də-yərlərin təbliği və təşviqi öl-kəmizdə həyata keçirilən dövlət si-yasətinin prioritet istiqamətlərin-dən biridir”, - deyər Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Ölkəmizin sivilizasiyalararası münasibətlərin inkişafına verdiyi mühüm töhfələr

Hazırda Azərbaycan əhalisi-nin 96 faizini müsəlmanlar, 4 fa-i-zini xristian, yəhudi və digər din-lərin nümayəndələri təşkil edirlər. Lakin belə fərqlilik ölkəmizdə əs-la ayrıncı xətlər yaratmır. Prezident İlham Əliyevin təbrik məktubunda vurğuladığı kimi, cəmiyyətimizdə dilindən, dinindən, etnik mən-su-biyyətdən asılı olmayaraq, hər kəsin mədəni özünüifadəsi üçün bərabər imkanlar yaradılmışdır. Təqdirəlayiq haldır ki, ölkəmizin bütün etnik və dini azlıqları, o cümlədən xristian vətəndaşlarımız ictimai-siyasi həyatın bütün sahə-lərində yaxından iştirak edir, Azərbaycanın tərəqqisi və çiçək-lənməsi naminə vətəndaşlıq bor-cunu layiqincə yerinə yetirirlər.

Dövlətimizin başçısı təbrik məktubunda vacib bir məqama da xüsusi diqqət çəkib. Bu məqam ölkəmizin sivilizasiyalararası münasibətlərin inkişafına verdiyi mü-hüm töhfələrə bağlıdır. “Bu gün Azərbaycan Respublikası müxtəlif dinlər və etiqadlar arasında qarşı-lıqlı hörmət və etimad mühitinin, demokratik birgəyaşayış prinsiplə-rinin mövcud olduğu unikal bir məkandır və dünyada sivilizasiya-lararası münasibətlərin inkişafına mühüm töhfələr verir”, - deyər Prezident İlham Əliyev bildirib.

Dünyaya özünün nümunəvi to-lerantlıq modelini təqdim edən Azərbaycan daim birgəyaşayışa çağırışlar edir. Prezident İlham Əliyev 2008-ci ildə sonradan büt-ün dünyada Azərbaycanın brendi-nə çevrilən “Bakı prosesi” təşəb-

büsünü irəli sürüb. Bu təşəbbüs çərçivəsində Azərbaycan həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, həm də Avropa İttifaqının yüksək səviy-yəli rəsmilərini Bakıda bir araya gətirməyə və faydalı dialoq qur-mağa nail olub. Bu prosesin tərkib hissəsi olaraq paytaxtımız Ümum-dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumuna ə sahibliyi edir. Forum ilk dəfə Bakıda 2011-ci ildə, sonra isə 2013-cü, 2015-ci, 2017-ci və 2019-cu illərdə təşkil olunub. Ötən müddət ərzində Forumun coğrafiyası çox genişlənib, tədbirə qoşulan ölkələrin və qurumların sayı xeyli artıb. Forumlara ümumi-likdə 10 mindən çox iştirakçı - hö-kumət rəsmiləri, beynəlxalq təşki-lat və institutlardan rəhbər və nü-mayəndələr qatılıblar. Eyni za-manda, forumlar çərçivəsində 200-dən artıq müxtəlif formatlı və miqyaslı tədbirlər, plenar və panel

büsünü irəli sürüb. Bu təşəbbüs çərçivəsində Azərbaycan həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, həm də Avropa İttifaqının yüksək səviy-yəli rəsmilərini Bakıda bir araya gətirməyə və faydalı dialoq qur-mağa nail olub. Bu prosesin tərkib hissəsi olaraq paytaxtımız Ümum-dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumuna ə sahibliyi edir. Forum ilk dəfə Bakıda 2011-ci ildə, sonra isə 2013-cü, 2015-ci, 2017-ci və 2019-cu illərdə təşkil olunub. Ötən müddət ərzində Forumun coğrafiyası çox genişlənib, tədbirə qoşulan ölkələrin və qurumların sayı xeyli artıb. Forumlara ümumi-likdə 10 mindən çox iştirakçı - hö-kumət rəsmiləri, beynəlxalq təşki-lat və institutlardan rəhbər və nü-mayəndələr qatılıblar. Eyni za-manda, forumlar çərçivəsində 200-dən artıq müxtəlif formatlı və miqyaslı tədbirlər, plenar və panel

müzakirələr, təqdimatlar təşkil olunub. 1-3 may 2024-cü il tari-xində isə Bakıda sayca 6-cı Mədə-niyyətlərarası Dilaq Forumu bö-yük uğurla baş tutdu. Forum Azər-baycan hökumətinin təşkilatçılığı, UNESCO-nun, BMT-nin Siviliza-siyalar Alyansının, Dünya Turizm Təşkilatı və ICESCO-nun tərəf-daşlığı ilə keçirilib. Tədbirdə 100-dən çox ölkəni təmsil edən 700 mütəbər qonaq qatılıb. Yüksək sə-viyyəli dövlət xadimləri, parla-mənt rəhbərləri, dini liderlər, alimlər, jurnalistlər və müxtəlif et-nik və mədəni qrupa daxil olan şəxslərdən ibarət iştirakçılar mə-nalı dialoq vasitəsilə sülh və qlo-bal təhlükəsizliyə doğru irəliləyişə nail olmaq üçün bir araya gəliblər.

Azərbaycanın geniş əhatə dai-rəsinə malik olan multikulturalizm siyasətinin həyata keçirilməsində Cənubi Qafqaz coğrafiyasının ən böyük ictimai təşkilatı olan Heydər Əliyev Fondu da fəal şəkildə iştirak edir. Fond indiyədək qurumun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə paytaxt Bakıda və regionlarda həm İslam dininə, həm də digər mədəniyyət-lərə aid tarixi abidələrin bərpasını uğurla həyata keçirərək inanclı in-sanların istifadəsinə verib. Heydər Əliyev Fondu, həmçinin dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində, o cümlədən də Vatikanda bir sıra tarixi-dini abidələrin bərpasını öz üzərinə götürərək onlara ikinci həyat bəxş edib.

Mübariz ABDULLAYEV

Mayın 10-da... Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Almatıda görüşəcəklər

COP29-da sülh gündəliyi...

Uzanan müharibələr, getdikcə daha ağır fəsadlara yol açan gərginliklər bugünkü dünyanın kədərli mənzərəsidir. Həmçinin ayrı-ayrı regionlarda yeni müharibələrin və risklərin, hətta nüvə təhdidlərinin anonsu edilir. Buna görə də indi dünya üçün bir növ seçim məqamıdır. Getdikcə daha aydın şəkildə dərk olunur ki, qarşıdurmalar son qoymaq və sülhə nail olmaq üçün bütün imkanlardan istifadə olunmalıdır. Bu mənada, Azərbaycanın cari ilin noyabr ayında ev sahibliyi edəcəyi COP29 tədbiri yaxşı fürsət ola bilər.

COP29 zamanı dünyada hərbi əməliyyatlar dayandırılmalıdır

“BMT-nin İklim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının (COP29) Bakıda keçiriləcək 29-cu sessiyası zamanı dünyada hərbi əməliyyatlar dayandırılmalıdır”. Bunu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev “Observer” qəzetinə müsahibəsində deyib.

Nəşr xatırladır ki, dünyanın əksər ölkələri Yay və Qış Olimpiya Oyunları zamanı atəşkəs barədə razılığa gəlirlər. “Biz müxtəlif tərəflərlə Olimpiada zamanı olduğu kimi COP29 müddətində də atəşkəs haqqında müzakirələr aparırıq. Ancaq müzakirə ilkin mərhələdədir. Bu, əlavə məsləhətləşmələr və müzakirələr tələb edəcək”, - deyər H.Hacıyev bildirib.

Dünya tarixinə nəzər saldıqda görürük ki, bütün irimiqanlı global tədbirlər həmişə barışıq fəlsəfəsinə əsaslanıb. Məsələn, Olimpiya hərəkəti ilə müharibə ideyaları bir-birinə tamamilə ziddir. Olimpiadalar zamanı

hətta münafişə şəraitində olan ölkələrin belə nümayəndələri idman yarışlarına çıxaraq qüvvələrini sınayırlar. Qalib mütləq qaydada rəqibinin əlini sıxır. Bu, sağlam mübarizədir və bütün dünyada barışıq yaratmağa xidmət edir. Eyni zamanda, qeyd olunduğu kimi, müxtəlif vaxtlarda baş tutan Olimpiadalar zamanı dünyanın ayrı-ayrı regionlarında müharibələrə ara verilib. Yeri gəlmişkən, Azərbaycan 2015-ci ildə Birinci Avropa Oyunlarına, 2017-ci ildə isə IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına böyük uğurla ev sahibliyi edib. Həmin ərsəyə Prezident İlham Əliyev bütün müharibələrin dayandırılmasına çağırış etmişdi. İdmanın yer üzünün insanlarını birləşdirdiyini deyən Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, Olimpiya Oyunları zamanı bütün müharibələr dayandırılmalıdır: “Bir-biri ilə müharibə şəraitində olan ölkələrin idmançıları yarışlar zamanı ədalətli şəkildə mübarizə aparırlar, əllərini sıxır və qalib gələni təbrik edirlər. Budur idman. Bu, Olimpiya hərəkəti və bütün dünya xalqlarının birləşdirən nadir fürsətidir. Beləliklə, ümid edirik ki, Avropa Oyunları dostluq, tərəfdaşlıq Oyunları olacaq”, - deyər dövlətimizin başçısı Davosda keçirilən “Bakı-2015” Birinci Avropa Oyunlarının təqdimatı mərasimindəki çıxışında vurğulayıb.

Ölkəmizin ev sahibliyi edəcəyi COP29 da ehatə dairəsi baxımından BMT-nin ən böyük tədbirlərindən biri sayılır. Tədbirə qatılmaq üçün ölkəmizə on minlərlə qonağın gələcəyi gözlənilir. Eyni zamanda, tədbirdə iştirakla bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin adından BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf ölkələrin dövlət və hökumət başçalarına vəsaitlərinin göndərilib. Beləliklə, COP29 ərsəfində dünyanın nəzərləri Azərbaycana yönələcək. İklim dəyişikliyi kimi aktual çağırışın müzakirə olunacağı tədbir zamanı müharibələrin dayandırılması da mümkün və tam realdır.

Əsas məqsəd və birgə hədəflərimiz dünyanı hər cəhətdən daha təhlükəsiz etmək olmalıdır.

dövlət edilməsinə heç bir lüzum yoxdur, bu, realıqda qarşıdurmaları daha da artırır. Azərbaycanın sülh gündəliyinə hər zaman sadıq qaldığına diqqət çəkən Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə ilə yanaşı, Azərbaycan COP29-un

Azərbaycan sülh gündəliyini irəli aparmaq üçün böyük səy göstərir

lənən ərazilərdə öz gücünə quruculuq-bərpa işlərinə başladı və məğlub Ermənistanla beş bənddən ibarət sülh paketi təqdim etdi. Həmin paket sırf beynəlxalq hüquq normalarına istinad olunmaqla hazırlanıb. Azərbaycan o mövqedən çıxış edir ki, 44 günlük müharibənin və lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin nəticəsində yaranan yeni reallıqlar regionda sülh, sabitlik və etimad quruculuğu üçün geniş imkanlar açıb. Bundan maksimum dərəcədə istifadə olunmalıdır. Sülh gündəliyinə sadıq qalan Azərbaycan tənzimləmə prosesinin irəliləməsi üçün bütün platformalarda konstruktiv yanaşmalar sərgiləyir. Ölkəmiz qarşda Türkiyə ilə birlikdə 3+3 platformasını irəli sürüb. Ölkəmizin mövqeyi ondan ibarətdir ki, regionun məsələlərini həll etmək üçün bura könər güclərin

kölərin idmançıları yarışlar zamanı ədalətli şəkildə mübarizə aparırlar, əllərini sıxır və qalib gələni təbrik edirlər. Budur idman. Bu, Olimpiya hərəkəti və bütün dünya xalqlarının birləşdirən nadir fürsətidir. Beləliklə, ümid edirik ki, Avropa Oyunları dostluq, tərəfdaşlıq Oyunları olacaq”, - deyər dövlətimizin başçısı Davosda keçirilən “Bakı-2015” Birinci Avropa Oyunlarının təqdimatı mərasimindəki çıxışında vurğulayıb.

Ölkəmizin ev sahibliyi edəcəyi COP29 da ehatə dairəsi baxımından BMT-nin ən böyük tədbirlərindən biri sayılır. Tədbirə qatılmaq üçün ölkəmizə on minlərlə qonağın gələcəyi gözlənilir. Eyni zamanda, tədbirdə iştirakla bağlı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin adından BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf ölkələrin dövlət və hökumət başçalarına vəsaitlərinin göndərilib. Beləliklə, COP29 ərsəfində dünyanın nəzərləri Azərbaycana yönələcək. İklim dəyişikliyi kimi aktual çağırışın müzakirə olunacağı tədbir zamanı müharibələrin dayandırılması da mümkün və tam realdır.

Əsas məqsəd və birgə hədəflərimiz dünyanı hər cəhətdən daha təhlükəsiz etmək olmalıdır.

dövlət edilməsinə heç bir lüzum yoxdur, bu, realıqda qarşıdurmaları daha da artırır. Azərbaycanın sülh gündəliyinə hər zaman sadıq qaldığına diqqət çəkən Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə ilə yanaşı, Azərbaycan COP29-un

sülh sahəsində növbəti uğur hekayəsinə və sülh konfransına çevrilməsi üçün əlavə səylər göstərir və bundan sonra da göstərəcək. Fikiriləri yekunlaşdıraraq H.Hacıyev vurğulayıb: “Biz sülh gündəliyini irəli aparmaq üçün çalışırıq. İqlim böhranı, ehtimal ki, ərzaq və su çatışmazlığına, kəskinləşdirəcək, miqrasiyanı yüksələcək, dövlətlərə təzyiq artırma və potensial olaraq sərhəd problemlərinə səbəb ola bilər. Təhlükəsizliyin bir çox elementi var və iqlim təsirlərinin, ətraf mühitin dəyişməsinin və ya ekoloji problemlərin milli təhlükəsizlik və sülhə əlaqəli olduğunu inkar etmək olmaz. İqlim dəyişikliyi milli və global təhlükəsizliyin bir hissəsidir”.

Mübarizə FEYİZLİ

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan arasında Qazaxıstanın Almatı şəhərində görüş mayın 10-da keçiriləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəhbəri Ayxan Hacızadə “X” sosial şəbəkə hesabında məlumat verib.

“Əvvəlcədən edilmiş razılaşmalara uyğun olaraq 2024-cü il mayın 10-da Almatıda Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan arasında danışıqlar aparılacaq”, - deyər Ayxan Hacızadənin paylaşımında qeyd edilib.

Bu gün dünyada təbiətə vurulan zərər, ekoloji problemlərin qarşısının alınması global bir çağırışdır. Getdikcə daha təhlükəli hal alan bu təhdidlər toxirəsalınmaz tədbirlər görülməsinə, ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların koordinasiyalı fəaliyyət göstərməsinə zərurətə çevirib. Azərbaycan da bu çağırışa qoşulan ölkələr sırasındadır. Azərbaycanda ətraf mühitin mühafizəsi, ekologiyanın qorunması xüsusi diqqət mərkəzindədir. Ötən dövr ərzində bu istiqamətdə ölkə rəhbəri tərəfindən dövlət proqramları təsdiq edilib, müvafiq formalar və sərəncamlar imzalanıb. Milli Məclis müvafiq qanunlar qəbul edib.

Görülən işlər nəticəsində ekologiyanın və ətraf mühitin qorunması istiqamətində uğurlar əldə edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsinin yaşıl enerji zonası elan olunması da bu baxımdan yüksək dəyərləndirilməlidir. Lakin bəhs etdiyimiz global mənzərə milli səviyyələrdə ölkələrin məsuliyyətini artırır. Hər bir dövlət öz siyasətində dekarbonizasiya məsələlərini önə çəkməlidir. Bu mənada, məsuliyyətli dövlət olan Azərbaycanın yanaşması təqdirdə layiqdir. Respublikamız iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı BMT-nin çağırışlarına

əməlinə və ətraf mühitin qorunması istiqamətində uğurlar əldə edilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsinin yaşıl enerji zonası elan olunması da bu baxımdan yüksək dəyərləndirilməlidir. Lakin bəhs etdiyimiz global mənzərə milli səviyyələrdə ölkələrin məsuliyyətini artırır. Hər bir dövlət öz siyasətində dekarbonizasiya məsələlərini önə çəkməlidir. Bu mənada, məsuliyyətli dövlət olan Azərbaycanın yanaşması təqdirdə layiqdir. Respublikamız iqlim dəyişiklikləri ilə bağlı BMT-nin çağırışlarına

Məlumdur ki, COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi əlaqədar dövlət başçısının müvafiq sərəncamı əsasında Təşkilat Komitəsi yaradılıb. Yanvarın 22-də BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin birinci iclası keçirilib. Bu iclasda Təşkilat Komitəsinin Katibliyinin, COP29 prezidentinin, Baş danışıqçının heyətinin, Əməliyyat şirkətinin fəaliyyəti, COP29-un təşkili və keçirilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planının yekunlaşdırılması və digər addımları məsələlər üzrə tapşırıqlar verilmədi. Martın 7-də keçirilən ikinci iclasda isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının rəhbəri, Təşkilat Komitəsinin sədri Samir Nuriyev Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına müvafiq olaraq, ilk iclasdan ötən müddət ərzində COP29-a hazırlıq çərçivəsində görülən işləri qeyd edib. Samir Nuriyev dövlətimizin başçısının Sərəncamı ilə Təşkilat Komitəsinin tərkibinin daha da genişləndirildiyini, Milli Məclisin deputatlarının və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin təmsilçiliyi ilə inklüzivliyin təmin olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Mayın 4-də isə BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) keçirilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin üçüncü iclası oldu. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının rəhbəri, Təşkilat Komitəsinin sədri Samir Nuriyev dövlət başçısı İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq, sonuncu iclasdan ötən müddət ərzində COP29-a hazırlıq çərçivəsində görülən işlər və bu xüsusda COP29 üzrə Tədbirlər Planının icrası barədə məlumat verib. Samir Nuriyev COP29-un loqosu-

“Yaşıl dünya naminə həmrəy olaq!”

Bu çağırış COP29-un şüarı seçilib

nun və şüarının müəyyən edildiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, COP29-un şüarı “Yaşıl dünya naminə həmrəy olaq!” kimi seçilib.

COP29-un və Liderlər Sammitinin Bakı Olimpiya Stadionunda keçiriləcəyini bildiren Təşkilat Komitəsinin sədri hazırda stadionda və ətrafında layihələndirmə, yerində hazırlıq işlərinin aparıldığını vurğulayıb. Samir Nuriyev tədbirdə iştirakla bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından BMT-nin İklim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf ölkələrin dövlət və hökumət başçalarına vəsaitlərinin göndərilməsinə diqqət edib. Samir Nuriyev dövlətimizin başçısının “COP29 və Azərbaycan üçün yaşıl baxış” adlı beynəlxalq forumda, Petersberq İqlim Dialoqunda və VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası

COP29 zamanı tibbi xidmətin təminatçısı qismində cəlb olunacaq dövlət və özəl tibb müəssisələrinin ilkin siyahısını müəyyən edildiyini, tibb müəssisələrinin və təcili tibbi yardım xidmətinin Çağrı Mərkəzinin fəaliyyətinə səhiyyə könüllülərinin də cəlb olunacağını bildirib.

Milli Məclisin deputatı Sevinc Fətəliyeva COP29-la bağlı parlament səviyyəsində aparılan işlər, o cümlədən Milli Məclislə Parlamentlararası İttifaq arasındakı fəal əməkdaşlıq barədə məlumat verib.

Azərbaycan Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri müavini, COP29 Təşkilat Komitəsi Katibliyinin rəhbəri Həbib Mikayıllı Katibliyin fəaliyyəti, dövlət orqanlarının işinin əlaqələndirilməsi, COP29 prezidentinin komandasına institusional dəstəyin verilməsi və kommunikasiya məsələləri barədə çıxış edib.

Energetika nazirinin müavini, “COP29 Azərbaycan” üzrə baş icraçı direktor Elnur Soltanov Azərbaycanın Milli Səviyyədə Müəyyən Edilmiş Təhlələri, eləcə də özəl sektor və gənclərə aparılan iş barədə danışıb.

“SmartNation” platformasının təsisçisi Şəbnəm Məmmədova iqlim dəyişmələrinə qarşı fəaliyyət zamanı innovasiya və smart texnologiyaların rolu barədə çıxış edib.

Xarici işlər nazirinin müavini, COP29-un baş danışıqçısı Yalçın Rəfiyev COP29 Sədrliyinin Fəaliyyət Gündəliyinə daxil olan təşəbbüslər, müxtəlif ölkələr və danışıqlar qrupları ilə aparılan müzakirələr və danışıqlar prosesinə hazırlıq barədə məlumat verib.

Azərbaycan Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev COP29-da iştirak edəcək şəxslər üçün viza prosedurlarının sadələşdirilməsi haqqında çıxış edib.

“EkoSfera” Sosial Ekoloji Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Firuzə Sultanzadə COP29-da vətəndaş cəmiyyətinin rolundan və ekologiya ilə bağlı QHT-lərin tədbirdə iştirakının təmin olunmasından danışıb.

İclasın sonunda COP29-un təşkili və keçirilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planının icrası və digər addımları məsələlər üzrə tapşırıqlar verilib.

Ünvanıylə, görülən işlər sübur edir ki, dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınan Azərbaycan həmişə olduğu kimi, bu dəfə də öz üzünə düşən missiyanı yüksək səviyyədə yerinə yetirəcək, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə öz təhləflərini verəcək. Ölkəmizin ev sahibliyi edəcəyi COP29 iqlim dəyişikliyi ilə bağlı yeni yanaşmaların yaranmasına və müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığa imkan verəcək. Bu nöqtəyə-nəzərdən ölkəmizdə keçiriləcək COP29 mühüm beynəlxalq platformaya çevriləcək.

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycan dövləti İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) ilə geniş əlaqələrə malikdir. Beynəlxalq müstəvidə İslam həmrəyliyinə və sivilizasiyalararası dialoqun inkişafına mühüm töhfələr verən ölkəmiz bu nüfuzlu təşkilatın fəal üzvlərindən biridir. İƏT nüfuzlu beynəlxalq qurum olaraq ötən illər ərzində hər zaman Ermənistanın işğalçılıq siyasətini pisləyib, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə dəstək nümayiş etdirib. Bu qurum, həmçinin Xocalı faciəsini soyqırımı kimi tanıyıb. Təqdirəlayiq haldır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində də İƏT Azərbaycanın haqq işinə dəstək nümayiş etdirib. İƏT-in Baş Katibliyinin, İƏT-in Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü ilə bağlı Təmas Qrupunun üzvlərinin və İslam Ölkələri Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatının (İSEKO) nümayəndə heyətləri bir neçə dəfə ölkəmizin işğaldan azad edilmiş ərazilərində səfər ediblər. Onların Ermənistan tərəfindən İslam irsinə qarşı törədilmiş vəhşiliklərin bilavasitə şahidi olmasının da böyük əhəmiyyəti var. Çünki Ermənistanın İslama qarşı tutduğu düşmənçilik mövqeyi bütün müsəlman ölkələrinin ictimaiyyətinə çatdırılıb.

Ceyhun Bayramov İƏT-in sammitində postmünafişə dövründə vəziyyətlə bağlı məlumat verib

Hazırda İƏT 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Ermənistanın üzünə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsini tələb edir. Belə ki, bu tələb mayın 4-də Qambiyanın Banjul şəhərində keçirilən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının 15-ci İslam Sammitində səsləndirilib. Əvvəlcə qeyd edək ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov bu sammitdə iştirak edib. Tədbirdə çıxışı zamanı C.Bayramov sammitin mövzusunə - “Daha yaxşı gələcək üçün birlik və əməkdaşlıq”a uyğun olaraq, ölkəmizin BMT və İƏT-in Nizamnamələri, habelə İslam dünyası üçün ortaq maraqlar əsasında mövcd çağırışlarla mübarizədə həmrəyliyi dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb. Bu kimi çağırışlardan ən təhlükəli olan əsassız islamofobiya meyilləri, habelə müqəddəs “Qurani-Kərim”in yandırılma aktları ilə mü-

barizədə İslam dini və mədəniyyətinin düzgün təşviqinin əhəmiyyəti qeyd olunub. Öz multikultural ənənə və təcrübəsindən irəli gələrək, ölkəmizin müxtəlif din və mədəniyyətlər arasında daha tolerant və dayanıqlı dünya quruculuğunu dəstəklədiyi bildirilib.

Ermənistanın işğalçı siyasəti dövründə ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə münasibətdə İƏT-in davamlı və birmənalı mövqe göstərdiyini məmnunluqla xatırladan nazir Azərbaycanın da İƏT-in aktiv üzvlərindən biri kimi təşkilat çərçivəsində münafişələrin sülh yolu ilə həlli səylərini daim dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb. C.Bayramov post-münafişə dövründə mövcd regional vəziyyət, imkanlar və çağırışlar, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri, bu işlərə təhlükə törədən minna təhdidi, Azərbaycan-Ermənistan normalaşma gündəliyi üzrə son irəliləyişlər barədə ətraflı məlumat verib. Hazırda bütün İslam dünyasını dərdindən narahat edən Fələstin məsələsi ilə bağlı ölkəmizin “iki dövlət” prinsipi əsasında həll yolunun tərəfdarı olduğu, habelə münafişələrin Fələstin xalqı üçün ağır

Kommunikədə, həmçinin İƏT-in “Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzü üzrə Kontakt Qrupu”nun adını “Ermənistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasına qarşı təcavüzünün nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə Kontakt Qrupu”a dəyişdirildiyi əksini tapıb, Ermənistan İslam irs nü-

munolərinin dağıdılmasına görə bir daha qınanıb. Keçmiş müqəddəs dövründə indiki Ermənistan ərazilərindən qovulmuş azərbaycanlıların taleyinin narahatlıq doğurduğu, bu istiqamətdə onların layiqəqli qaydısına dəstək ifadə olunub.

2026-cı ildə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının 16-cı İslam Sammitinin Azərbaycanı keçirilməsini təşkiləyən Kommunikədə, həmçinin bu istiqamətdə Bakıda təşkil olunacaq Sammitin həyata keçirilməsində

humanitar nəticələrinin aradan qaldırılması üçün davamlı dəstək göstərdiyi qeyd edilib.

COP29-a sədrliyimizdən bəhs edən nazir global iqlim dəyişikliyindən ən çox əziyyət çəkən regionlardan biri kimi İƏT bölgəsinin bu təhdidlə mübarizədə vahid mövqedən çıxış etməsinin və səylərin səfərbərliyinə əhəmiyyətini vurğulayıb.

Sammitin sonunda Yekun Kommünike qəbul olunub. Yekun Kom-

munolərinin dağıdılmasına görə bir daha qınanıb. Keçmiş müqəddəs dövründə indiki Ermənistan ərazilərindən qovulmuş azərbaycanlıların taleyinin narahatlıq doğurduğu, bu istiqamətdə onların layiqəqli qaydısına dəstək ifadə olunub.

2026-cı ildə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının 16-cı İslam Sammitinin Azərbaycanı keçirilməsini təşkiləyən Kommunikədə, həmçinin bu istiqamətdə Bakıda təşkil olunacaq Sammitin həyata keçirilməsində

humanitar nəticələrinin aradan qaldırılması üçün davamlı dəstək göstərdiyi qeyd edilib.

COP29-a sədrliyimizdən bəhs edən nazir global iqlim dəyişikliyindən ən çox əziyyət çəkən regionlardan biri kimi İƏT bölgəsinin bu təhdidlə mübarizədə vahid mövqedən çıxış etməsinin və səylərin səfərbərliyinə əhəmiyyətini vurğulayıb.

Sammitin sonunda Yekun Kommünike qəbul olunub. Yekun Kom-

İƏT-in 16-cı İslam Sammiti Azərbaycanda keçiriləcək

əməkdaşlığa çağırış olunub. Kommünike, eyni zamanda, “Bakı Prosesi” çərçivəsində təşkil olunmuş VI Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun keçirilməsini layiqəqlayb, habelə BMT sisteminə, xüsusilə Təhlükəsizlik Şurasının strukturunda coğrafi təmsilçiliyin daha ədalətli bölgüsünə çağırış edib.

N.BAYRAMLI

munikedə ölkəmizin bütün ərazilərində öz suverenliyini bərpa etməsinin məmnunluqla qarşılandığı qeyd olunub, dəyişməz olaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə, habelə Azərbaycan və Ermənistan arasında bir-birinin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin qarşılıqlı tanınması əsasında normalaşma prosesinə dəstək ifadə olunub, bu istiqamətdə Ermənistanla öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində dair çağırış edilib.

Heydər Əliyev qalibiyyətinin nəticəsi... Müasir Azərbaycan və onun bugünkü nailiyyətləridir

Dövlətçilik salnaməmizdə silinməz izlər qoymuş, daim azərbaycanlı olması ilə fəxr etmiş, milli qürur və ictimai məbəyimiz olan Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün dünyada Azərbaycanın rəmzi, müstəqil, qalib Azərbaycanın hər bir azərbaycanlı qururlandırıcı, gələcəyə daha böyük inamla addımlamasına stimül verən uğurlarından, yeni dövrün yeni hədəflərindən bəhs edirik. Ölkəmizin həyatında hər bir tarixi hadisəni, əlamətdar günləri qeyd edərkən keçilən yolun təhlili bir tələb kimi qarşımızda dayanır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövləti, xalqı qarşısındakı xidmətlərinin fonunda müstəqilliyin qorunub saxlanılmasının onun əldə edilməsindən nə qədər çətin olduğunu böyük əminliklə qeyd edirik. Azərbaycan 18 oktyabr 1991-ci il tarixində müstəqilliyini yenidən bərpa etdi. Müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərində ölkəyə rəhbərlik edən ünsürlərin idarəçilik təcrübəsinin olmaması, şəxsi ambisiyalarının əsirinə çevrilmələri ölkəni faciələrlə üzləşdirdi. Torpaqlarımızın mənfur düşmənlər tərəfindən işğal olunması, Silahlı Qüvvələrin torpaqlarımızın deyil, ayrı-ayrı qrupların maraqlarının müdafiəsinə çevrilməsi xalqın səbr kasasını doldurdu. Xalqın hakimiyyətə olan nifrəti 1993-cü ilin iyununda son həddə çatdı. Ölkədə

xaos, anarxiya, özbaşnalıqlar baş alıb gedir, iqtisadi böhran hökm sürürdü. Xalq ayağa qalxaraq öz xilaskarına- Ulu Öndər Heydər Əliyevə üz tutdu. Ümummilli Liderə ünvanlanan müraciətlər təkcə xalqın vəziyyətdən çıxış yolu deyildi. Bu, həm də Azərbaycan dövlətçiliyinin yaşaması, hələ kövrək olan müstəqilliyimizin qorunması üçün qəbul edilən tarixi bir ümumxalq qərarı idi. Azərbaycanın o zamankı rəhbərləri də dahi şəxsiyyəti Bakıya dəvət etməyə məcbur oldular. Ümummilli Lider Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə iyunun 9-da Naxçıvandan Bakıya gəldi. Böyük xilaskarın Bakıya gəlməsi xəbəri xalq tərəfindən sevinclə, ruh yüksəkliyi ilə qarşılandı. Ulu Öndər Heydər Əliyev tarixi qayıdışı ilə xilaskarlıq missiyasını uğurla yerinə yetirdi. Məhz Onun qətiyyəti, cəsarəti, dövlətçilik təcrübəsi, dünyagörüşü, düşünlümlü və gələcəyə hesablanmış siyasəti nəticəsində Azərbaycan o ağır vəziyyətdən çıxdı, ölkədə sabitlik yarandı və inkişaf, tərəqqi dövrü başladı. Ulu Öndər çox qısa zamanda ölkəmizdə vətəndaş müharibəsinin qarşısını aldı. 1993-cü il 15 iyun tarixində dahi rəhbər Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi. Beləliklə, 15 iyun Azərbaycan xalqının tarixində Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Xalqın təkidli tələbi ilə Milli Məclis 1997-ci ildə 15 iyun tarixini Milli Qurtuluş Günü kimi rəsmiləşdirdi. Ümummilli Lider daim Azərbaycan uğurlu gələcəyinə böyük inamla yanaşırdı. Onun hakimiyyətə qayıdışının ilk günlərində səsləndirdiyi “Biz bu çətin günləri keçib gedəcəyik. Müstəqil Azərbaycan Respublikası dünya birliyində öz layiqli yerini tutacaq. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı özünün bu müdətlik dövlətə mənsub olduğunu böyük qürur hissi ilə bəyan edəcəkdir” fikirləri də bunun təsdiqidir. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin düşünlümlü və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində Azərbaycan yenidən quruldu. Müstəqilliyimizin daimiliyi təmin edildi. Müstəqilliyimizi tarixi nailiyyətimiz kimi dəyərləndirən Ümummilli Lider onu qorumağı, daha da möhkəmləndirməyi hər birimizin vətəndaşlıq borcu olduğunu bildirdi. Eyni zamanda, belə bir çağırışı etdi ki, müstəqilliyimizi və suverenliyimizi daimi etmək üçün harada yaşamasından asılı olmayaraq bütün dünya azər-

ra malik olduğunu dünyaya nümayiş etdirdi. Tarixi Zəfərimiz bir daha sübut etdi ki, ən güclü ordu Azərbaycan Ordusu, ən yenilməz, məğrur xalq Azərbaycan xalqıdır.

1993-2003-cü illərdə Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistemində iştirakı və özünəməxsus mövqelər qazanması üçün də geniş yol açıldı. Ölkəmizin ətrafında yaradılan informasiya blokadası yarıldı. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xarici ölkələrə elə bir səfəri olmadı ki, Qarabağ münaqişəsi əsas müzakirə mövzusu olmasın. Qarşıya bu hədəf qoyuldu ki, diplomatiyamız özünümüdafiə xarakterini daşımalı, hücum diplomatiyası olmalıdır. Azərbaycan həqiqətləri, Qarabağ münaqişəsinin əsl mahiyyəti faktlar əsasında, tarixi həqiqətlərə söykənərək beynəlxalq

davamçıları onun yolu ilə gedirik. 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərəfəsində xalqa müraciət edərkən demişdim ki, əgər mənə etimad göstərilərsə, mən Heydər Əliyev siyasətinə sadıq qalacağam. Azərbaycan xalqı mənə inandı və mən də sözümə durmuşam və duracağam” fikirlərinin davamı olaraq onu da vurğuladı ki, 2003-cü ildən bu günə qədər 20 il keçib. Bu 20 il sürətli inkişaf və tərəqqi illəri oldu. Uzun illər bundan sonra da Azərbaycan yalnız və yalnız inkişaf edəcək. Bizim uzunmüddətli strategiyamız çox aydındır və daxili resurslara hesablanıb. Azərbaycan Ulu Öndərin yolu ilə gedərək öz dövlət müstəqilliyini daha da möhkəmləndirib. Bu gün, sözün əsl mənasında, müstəqil xarici və daxili siyasət apara bilən ölkələrin sayı dünyada çox məhduddur. Azərbaycan o ölkələrdəndir ki, heç bir kənar qüvvə iradəmizə təsir edə bilməz. Çünki güclü iradəmiz, güclü ordumuz və eyni zamanda, güclü imkanlarımız var. Maliyyə resurslarımız, maddi vəziyyətimiz imkan verir ki, ancaq öz daxili resurslarımız hesabına yaşayaq və yaşayırıq, daxili resurslar hesabına Qarabağı, Zəngəzuru yenidən qururuq.

Artıq üç ildən artıqdır ki, tarixi günlərimizi, bayramlarımızı Zəfər ovqatında qeyd edirik. Torpaqlarımızda üçrəngli bayrağımızın dalğalanması, Qarabağın döyünməsi, Şuşamızın özümlü qaytması, Cıdır düzündə 28 ildən sonra Novruz tonqallarının alovlanması, “Xarıbülbül” musiqi festivalı, Vaqif Poesiya Günləri ənənəsinin bərpası, bu məkandan muğamlarımızın səslənməsi, mədəniyyət paytaxtımızın diplomatik mərkəzə çevrilməsi, dünya azərbaycanlılarının Şuşada bir araya gəlməsi, sadalamaqla bitib tükməyən biri-birindən mühüm hadisələr Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışının Azərbaycanı qazandırdığı uğurlardır. Bu sıraya suverenliyimizin tam bərpa edilməsi fonunda Xankəndi şəhərində Zəfər paradının keçirilməsini, müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq bütün ölkə ərazisində həyata gələn 7 fevral növbədənəkar prezident seçkilərində dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin ailo üzvləri ilə birlikdə Xankəndi şəhərində səslənməsi, həmçinin bu şəhərdə Zəfər meydanında Novruz tonqalının alovlandırılmasını qeyd edə bilərik. Cari ilin qürurverici hadisələri sırasında keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı ünvanları sırasında Xankəndinin, Xocalının, Şuşanın da olmasını qeyd etməliyik. Uğurlarımızı sadalamaqla bitməz. Möhkəm təməl daim ölkəni uğurlara aparır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev məhz Azərbaycanın bu günü və gələcəyi üçün yaratdığı möhkəm təmələ söykənərək bildirmişdir: “Nə qədər ki Azərbaycan var, mən də varam. Mən isə Azərbaycanca əbədi olacağam!”

Mayın 10-da xalqımız müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümü ilə yanaşı, Onun irsinin təbliği məqsədilə yaradılan Heydər Əliyev Fondunun 20 illiyini də qeyd edəcəkdir. Heydər Əliyev Fondunun Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə ötən bu 20 ildə həyata keçirdiyi layihələrin, gördüyü işlərin hər biri Azərbaycanın bu və ya digər sahədə uğurlu inkişafına xidmət edir. Əsas istiqamət həqiqətlərimizin, tariximiz, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği və beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasıdır. 20 il qeyd olunan səhərdə mühüm uğurlarla yadda qaldı. Heydər Əliyev irsinin təbliği, indiki və gələcək nəsillərə çatdırılması Fondun fəaliyyətinin əsasıdır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevə bildirib: “Heydər Əliyevin həyatı böyük bir epoxanın ayrılmaz bir hissəsidir. Heydər Əliyevin irsinin təbliği, indiki və gələcək nəsillərə çatdırılması Fondun fəaliyyətinin əsasıdır. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevə bildirib: “Heydər Əliyevin həyatı böyük bir epoxanın ayrılmaz bir hissəsidir. Heydər Əliyevin irsinin təbliği, indiki və gələcək nəsillərə çatdırılması Fondun fəaliyyətinin əsasıdır.

Belə insanlar tarixin mürəkkəb anlarında bütün çətinlikləri dəfə edərkən həmişə zəfər çalır, qalib gəlirlər. Heydər Əliyev qalibiyyətinin nəticəsi müasir müstəqil Azərbaycan Respublikası və onun bugünkü nailiyyətləridir.

Ulu Öndərin Azərbaycan gəncliyinə mirası

10 may 2024-cü il tarixində müstəqil Azərbaycanın qurucusu, Azərbaycan xalqının xilaskarı, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 101-ci ildönümünü qeyd edirik.

Heydər Əliyev bütün ömrünü ölkəsinə, xalqına sərf etmiş, dünya tarixinin ən yüksək pillələrinə adı əbədli həkk etdirmiş liderdir. Həyatının bütün dövrlərində hər şeydən öncə xalqını, Vətəninə düşən Ulu Öndərin müdrik siyasətinin, əzmkar və qorxmaz fəaliyyətinin nəticəsində ölkəmiz öz müstəqilliyini təmin etmiş, bugünkü güclü və bütöv Azərbaycanın təməl addımları atılmışdır.

mənada xüsusi ilə xoşbəxtdir. Çünki, Heydər Əliyev ölkəmiz və xalqımız üçün sadəcə böyük lider və xilaskar olmadı, o, həm də müstəqilliyini təmin etdiyi Vətəninin gələcək inkişafını, yüksəlişini təmin edəcək varisini özündən sonra Azərbaycan xalqına ən böyük miras qoydu. Ulu öndərin layiqli davamçısı, Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan öz inkişafının növbəti mərhələsinə qədəm qoydu. 2003-cü ildən başlayan bu dövrdə Ümummilli Liderin əsasını qoyduğu siyasət Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da inkişaf etdi, şəxələndi və bugünkü

Çalışqanlığı, zəhməti, iradəsi və əzmi ilə hələ gənclik illərindən böyük uğurlara nail olan Ümummilli Lider qısa zaman dövründə bütün Sovetlər Birliyində yüksək nüfuz qazanmış, bununla da Azərbaycana ilk rəhbərlik dövrü başlamışdır. 1969-1982-ci illəri əhatə edən bu dövrdə Heydər Əliyev Azərbaycanı keçmiş Sovetlər Birliyinin tərkibində ən inkişaf etmiş respublikalardan birinə çevirmiş, bütün səhərdə dinamik inkişafa nail olmuşdur.

Ulu Öndərin müdrik və uzaqgörən siyasətinin nəticəsində Azərbaycan gənclərinin yüksək ixtisaslı kadr kimi formalaşması, ölkənin gələcəyinin sağlam təməllər üzərində qurulması üçün ciddi addımlar atılmışdır. 1500-dən çox Azərbaycanlı gəncin SSRİ-nin nüfuzlu universitetlərində təhsil almağa göndərilməsi də məhz Ümummilli Liderin bu istiqamətdə Azərbaycanı gələcək inkişafına növbəti təhlükəsi idi. Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Heydər Əliyev öz vətəninin inkişafı ilə yanaşı, xalqının inkişafına da böyük diqqət göstərmiş, savadlı, dünyagörüşlü və təcrübəli nəsillərin formalaşması üçün çalışmışdır.

1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda artan hərə-mərcilik və xaos bütün səhərdə ard-arda böhranlı vəziyyət yaratmışdır. Əzəli və tarixi torpaqlarımızın erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsi, yarıtmaz və qorxacaq siyasəti hakimiyyətin öz şəxsi maraqları naminə atdığı addımlar Azərbaycanı məhv olma təhlükəsi ilə üzləşdirmişdi. Qısa zaman ərzində torpaqlarımızın 20 faizindən çoxu işğal olunmuş, ölkə vətəndaş müharibəsinin astanasına gəlmişdi. Belə bir çətin və çıxılmaz vəziyyətdə xalqın vahid iradəsi ilə Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə qayıtmış, Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük xilasını təmin olunmuşdu.

Heydər Əliyevin böyüklüyü və müdrikliyi sadəcə xilaskar olmasında deyildi. O, həm də bugünkü müstəqil və güclü Azərbaycanın təməlini gücləndirirdi. İşğala məruz qalmış, iqtisadiyyatı, təhsil sistemi, ictimai-sosial həyatı tamamilə dağıdılmış Azərbaycanı yenidən qurulmasını təmin edirdi. Bunun nəticəsi idi ki, qısa zaman kəsiyində ölkəmiz dirçəlir, dövlət təsəvvürləri yenidən qurulur, xalqın təhlükəsiz və rahat mühitə yaşaması üçün addımlar atılırdı. Çəvik və səmərəli idarəetmənin bərpası üçün atılan addımların nəticəsində Azərbaycan yeni mərhələyə qədəm qoyurdu. Bu mərhələ gələcəyin güclü və bütöv Azərbaycanına hazırlıq dövrü idi.

Ümummilli Liderin gəncliyə verdiyi böyük qiymət bu dövrdə də öz yerini qoruyurdu. Məhz Heydər Əliyevin ölkəmizdə gənclər siyasətini əsasını qoyması ilə Azərbaycan gəncliyi öz xilas yolunu tapdı. Gənclərlə iş sahəsində atılan addımlar, qəbul olunan qərarlar sağlamlıq, vətənpərvər və savadlı gəncliyin formalaşması üçün bünövrəyə çevrildi. “Cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaqdır”,- deyən Heydər Əliyev bununla Azərbaycan gənclərinin verdiyi yüksək dəyəri bir daha sərgiləyirdi.

Tarixin bütün dövrlərində çox az xalq vardır ki, onlar böyük liderə sahib olurlar. Azərbaycan xalqı isə bu

Azərbaycanı yaratdı.

Ümummilli Liderin əsasını qoyduğu siyasət Prezident cənab İlham Əliyevin idarəliyi ilə Azərbaycanı qalib, bütöv və güclü ölkəyə çevirdi. Bu yolda Azərbaycan gəncliyi hər daim öz liderinin ətrafında bir yunruq kimi birləşdi.

2020-ci ildə Vətən müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qazanılan zəfər məhz düşünlümlü və reallaşdırılmış müdrik siyasətin böyük uğuru idi. Həmin zəfərlə başlayan yeni dövr ölkəmiz və xalqımız üçün yeni reallıqları da özü ilə bərabər gətirdi. Azərbaycan artıq daha güclü, daha böyük və bütöv idi. Bununla da, növbəti qələbələr üçün əsas qoyuldu. Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmiz tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşamaqdadır. Yeni reallıqlar təkcə regionumuzda yox, bütün dünyada Azərbaycanı gələcək inkişafına növbəti təhlükəsi idi. Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Heydər Əliyev öz vətəninin inkişafı ilə yanaşı, xalqının inkişafına da böyük diqqət göstərmiş, savadlı, dünyagörüşlü və təcrübəli nəsillərin formalaşması üçün çalışmışdır.

1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda artan hərə-mərcilik və xaos bütün səhərdə ard-arda böhranlı vəziyyət yaratmışdır. Əzəli və tarixi torpaqlarımızın erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsi, yarıtmaz və qorxacaq siyasəti hakimiyyətin öz şəxsi maraqları naminə atdığı addımlar Azərbaycanı məhv olma təhlükəsi ilə üzləşdirmişdi. Qısa zaman ərzində torpaqlarımızın 20 faizindən çoxu işğal olunmuş, ölkə vətəndaş müharibəsinin astanasına gəlmişdi. Belə bir çətin və çıxılmaz vəziyyətdə xalqın vahid iradəsi ilə Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə qayıtmış, Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük xilasını təmin olunmuşdu.

Heydər Əliyevin böyüklüyü və müdrikliyi sadəcə xilaskar olmasında deyildi. O, həm də bugünkü müstəqil və güclü Azərbaycanın təməlini gücləndirirdi. İşğala məruz qalmış, iqtisadiyyatı, təhsil sistemi, ictimai-sosial həyatı tamamilə dağıdılmış Azərbaycanı yenidən qurulmasını təmin edirdi. Bunun nəticəsi idi ki, qısa zaman kəsiyində ölkəmiz dirçəlir, dövlət təsəvvürləri yenidən qurulur, xalqın təhlükəsiz və rahat mühitə yaşaması üçün addımlar atılırdı. Çəvik və səmərəli idarəetmənin bərpası üçün atılan addımların nəticəsində Azərbaycan yeni mərhələyə qədəm qoyurdu. Bu mərhələ gələcəyin güclü və bütöv Azərbaycanına hazırlıq dövrü idi.

Ümummilli Liderin gəncliyə verdiyi böyük qiymət bu dövrdə də öz yerini qoruyurdu. Məhz Heydər Əliyevin ölkəmizdə gənclər siyasətini əsasını qoyması ilə Azərbaycan gəncliyi öz xilas yolunu tapdı. Gənclərlə iş sahəsində atılan addımlar, qəbul olunan qərarlar sağlamlıq, vətənpərvər və savadlı gəncliyin formalaşması üçün bünövrəyə çevrildi. “Cəmiyyətin gələcək tərəqqisi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaqdır”,- deyən Heydər Əliyev bununla Azərbaycan gənclərinin verdiyi yüksək dəyəri bir daha sərgiləyirdi.

Tarixin bütün dövrlərində çox az xalq vardır ki, onlar böyük liderə sahib olurlar. Azərbaycan xalqı isə bu

Safa Ağayev,
YAP İmişli rayon
təşkilatının sədri

Baxtiyar İslamov,
YAP Gənclər Birliyinin sədri

Çin Kommunist Partiyası Beynəlxalq əlaqələr departamentinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Siyasi partiyalar: media üzərindən əməkdaşlıq” seminarında iştirakımız yadda qalan bir tarixlə başladı.

Çin Xalq Respublikasına, Pekinə gəldiyimiz gün - 20 aprel tarixi 2010-cu ildə BMT tərəfindən Çin Dili Günü elan olunub və hər il qeyd edilir.

Ümumiyyətlə, Çin dili, Çin yazı mədəniyyəti özünün mistik, mürəkkəb energetikası ilə fərqlənir.

Hissin, sosin, hadisənin şəklini çəkən Çin heroqlifi Çin milli təfəkkürünün təkmilləşməsində istisnasız rol oynayıb, - desək, yanlışdır.

Əslində, Çin xarakterinin və ümumilikdə, “Çin möcüzəsi”nin açar şifrlərini də elə heroqliflərin bətnində axtarmaq gərəkdir.

Əsrlər boyu Çin yazı mədəniyyəti, Çin heroqlifləri Çin milli xarakterinə oturuşmuş dəyərlər aşılaya bilib.

Bu gün predmetin, hadisənin (ətraf mühitin, geosiyasetin, dünyada gedən proseslərin, qloballaşmanın) əvvəlcə şəklini çəkişməzəni dəyişdirmək, sonra mənzərəyə adekvat davranaraq onu milli məzmunla zənginləşdirmək!

Hazırda Çin dövlətinin fəaliyyəti təmin edən, onun immunitetinə və mövcudluğuna təminat verən, rəqəbat potensialını artıran, inkişaf dərəcəsini müəyyən edən başlıca amil elə məhz budur.

Heroqlif vərdişi.

Bu fenomenlə Çin tarixiylə, Çin iqtisadiyyatı ilə bağlı bir çox mətləbin izahı mümkündür, o cümlədən çoxları kimi məni də düşündürən bir sualın cavabının.

Sovetlər İttifaqı və Çin Xalq Respublikası eyni ideya üzərində qurulmuşdu.

Hər ikisi sosialist düşüncəsinə təmsil edirdi.

Ötən əsrin sonlarında xüsusi islahat mehi - dalğası, küləyi yox, azıq mehi - Sovetlər Birliyinin əsaslarını sarıtdı.

Sovet İttifaqı çökdü.

Amma gözləntilərə rəğmə, Çin Kommunist Partiyası duruş getirdi.

Nəinki duruş getirə bildi, yeni islahatlar kursunu elan edib ölkəsinə dünyanın iqtisadi mərkəzlərindən birinə çevirə bildi.

Hətta bu da son nailiyyət deyil.

Mütəxəssislərin təhlilinə görə, Çin iqtisadiyyatı qarşısındakı illər ərzində daha sürətlə böyüyəcək.

Səbəb isə birdir.

Heroqlif vərdişi.

Hadisələr, ideyaları kopyalamadan dərk edib, mənimsəmə bildiyin qədr təsvir və təbiiyyət.

Çin Xalq Respublikasının ilk lideri Mao Tszedun da məhz belə etmişdi.

Mao Tszedun sosializmə Çin cizgiləri əlavə etdi, ideyanı yerli şəraitə uyğunlaşdırdı.

Nəticədə Çin Sosialist Hərəkatının beynəlxalq şəraitdən asılılığını minimuma endirə bildi.

Düzüldür, fərqlilik sosialist liqasının liderliyinə iddiaçı olan Sovetlər İttifaqı ilə soyuqluğa səbəb oldu.

Amma zaman bu fərqlilik üçün Çin liderinə bəraət qazandırdı.

Hazırkı Çin liderləri də fərqlənməyi bacarırlar.

Fərqlilik Çin Xalq Respublikası üçün yaşam modelidir.

Fərqlilik modernləşmə yolunda Çinin əsas müttəfiqidir.

Fərqlilik Çin dünyanın yeni imkanları çərçivəsində yeni inkişaf mərhələsinə daşıyır.

yır.

Və fərqlilik onlara siyasi-iqtisadi uğurlar gətirməkdədir...

10 gün (20 aprel-30 aprel 2024) davam edən “Siyasi partiyalar: media üzərindən əməkdaşlıq” seminarı da fərqli və çəvik yanaşmanın bir nümunəsi sayıla bilər.

Seminarda 31 ölkədən siyasi partiya və media nümayəndələri təmsil olunurdular.

Təmsilçilik müxtəlif və fərqli olsa da, bütün seminar iştirakçıları bir nöqtədə həmrəy idilər.

Dünya sürətlə dəyişir.

Həyat bir yerdə dayanmır.

Yeni texnologiyalar və innovasiyalar həyatımıza sürətlə daxil olur.

Hər bir yenilik özü ilə birlikdə yeni rifah və yeni qaydalar gətirir.

Bələ bir şəraitdə siyasi partiyaların məsulyyət dairəsi də xeyli genişlənir.

Hər bir siyasi partiya və onun lideri öz imici barədə daha həssas düşüncəyə məcbur olur. Çünki siyasi partiyanın cəmiyyətdəki yeri onun imici ilə şərtlənir.

Siyasi partiyanın, siyasi liderin imici bilavasitə xalqın inamından və etimadından asılıdır.

Bir az da konkretləşdirsək, insanların inamı bir siyasi partiya üçün əvəzolunmaz enerji mənbəyidir.

Bu mövzu ilə bağlı seminarda səsləndirdiyim nümunələr “Yeni Azərbaycan”ın oxucuları ilə paylaşmaq faydalı olardı.

Məsələn, müasir Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyevin həyatı yaxşı nümunə ola bilər.

Məlumdur ki, Heydər Əliyev Sovetlər İttifaqının rəhbər orqanı - Siyasi Büronun üzvü idi.

Sovet İttifaqının mövcud olduğu 70 il ərzində Siyasi Büronun cəmi 229 üzvü olmuşdu.

Amma Sovetlər dağıldandan sonra çoxları həmin 229 şəxsi xatırlamır.

Sağ qalanların özləri, dünyasını dəyişənlərin isə xatirələri imperiyanın xarabalığı altında itib-batıdır.

Yalnız Heydər Əliyev istisnadır.

Soruşula bilər:

- Heydər Əliyevin sirri nədədir?

Əlbəttə ki, bu sualın cavabını xalqın inamında axtarmaq lazımdır.

Yüz illər boyunca sınaqdan keçirilmiş sosial narmalar var.

Xalq bir liderə ikinci dəfə ona görə inanır ki, o lider xalqın etimadını bir dəfə doğrulda bilib.

Məhz bu səbəbdən xalq Heydər Əliyevi ikinci dəfə hakimiyyətə gətirdi.

Və bu gün Azərbaycan xalqının yaddaşında O, milli şüur hadisəsi kimi yaşayır.

Başqa bir misal.

Məsələn, Çin Kommunist Partiyası.

Burada da Çin xalqının mövqeyi həlledici rol oynayır.

Görünür ki, Çin liderləri zamanında öz xalqı ilə effektiv ünsiyyət yara da biliblər.

İndi isə bir qədər fərqli vəziyyət yaranıb.

Ənənəvi media mütəmadi olaraq sosial medianın təzyiqi altında.

Hətta ənənəvi medianın sosial mediaya uduzduğu da deyilir.

40-cı paralel üzərində...

(Çin səfərindən qeydlər)

Baxmayaraq ki, bu iddianı da birmənalı qəbul etmək düzgün olmazdı.

Ancaq sosial medianın gücü və təsiri dənılmazdır.

Bu faktla hesablaşarkən sosial mediaya münasibətdə bəzi məqamlar nəzərə alınmalıdır.

Xüsusi qeyd olunmalıdır ki, sosial media üzərindən dövlətlərə, hakimiyyətlərə, liderlərə edilən başlıqlar bir məqsəddə xidmət edir: ənənəvi dayaqları sıradan çıxarmaq və əvvəl öz oyun qaydalarını, növbəti mərhələdə öz şərtlərini qəbul etməkdir.

Ona görə də biz sosial medianı bir fakt kimi qəbul etməklə bərabər onun əsirinə çevrilməməliyik.

Biz yalnız öz məntiqimizi və legitimliyimizi qorumaq şərti ilə istənilən sosial platformada iştirak edə bilərik.

Təəssüf ki, feyk xəbərlər təkə sosial medianın “sevimli” aləti kimi istifadə olunmur.

Burada bəzi Qərb KİV-ləri də bu cür metodlardan çəkinmədən bəhrələnilir.

Bu cür təzyiqlər Azərbaycana yaxşı təsir.

Yerli kanallara müsahibəsində Azərbaycan Prezidenti belə münasibəti çox dəqiqliklə de-şifrləyir: “Başımızı qatmaq istəyirlər. İstəyirlər ki, diktatura, insan haqları mövzusu ilə bizə təsir edib öz imicimiz barədə düşüncəyə məcbur etsinlər. Ölkənin, xalqın, dövlətin strateji hədəfləri unudulsun”.

Azərbaycan Prezidenti həmişə bir qayda olaraq vurğulayır ki, Onun imicini müəyyənənlərdən əsas faktor Azərbaycan xalqının Ona münasibətidir...

Səfər boyu həm Çin rəsmiləri ilə görüşdə, həm fərdi söhbətlərdə Azərbaycana xüsusi diqqətin şahidi olduq.

Çinli həmkarlarımıza Çin liderinin axırıncı Davos İqtisadi Forumunda Azərbaycan Prezidentini “Çinin böyük dostu” adlandırdığını xatırladanda eyni münasibəti görürdüm: “Azərbaycan əməkdaşlıqda dürüst, dostluğa sadıq bir ölkədir”.

Və Azərbaycanla əməkdaşlığın böyük perspektivinə inanırıq.

Bələ bir əməkdaşlıq üçün ciddi resurslar var.

Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında yaxın əlaqələrin qurulması davam edir.

Söhbətlərimizdə ötən il YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin Çin səfərinin əhəmiyyəti xüsusi qeyd edildi.

Yeri gəlmişkən, bu il Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Çin Kommunist Partiyası arasında rəsmi əlaqələrin qurulmasından 25 il ötür.

Azərbaycan Çin Prezidentinin “Bir kəmə, bir yol” təşəbbüsünə qoşulub və platformaya ardıcıl dəstək verir.

Bu da təsədüfi deyil. İpək yolu həmişə azərbaycanlıların alt şüurunda Çinlə əlaqələrimizin aktiv fəzası kimi mövcudluğunu saxlaya bilib.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1998-ci il sentyabrın 7-8-də Bakı şəhərində 9 ölkənin (Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, Rumıniya, Bolqarıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan) dövlət başçısı, 13 beynəlxalq təşkilatın və 32 dövlətin nümayəndə heyətinin iştirakı ilə tarixi İpək Yoluun bərpasına həsr olunmuş beynəlxalq konfrans keçirilib.

Bu konfransın yekununda Avropa İttifaqının TRASEKA proqramı əsasında “Avropa-Qafqaz-Asiya dahlizinin inkişafı üzrə beynəlxalq nəqliyyat haqqında Əsas Cəhətləri Saziş” imzalanıb və Bakı Bəyannaməsi qəbul edilib.

Əsas Cəhətləri Sazişin müddəalarına uyğun olaraq, TRASEKA Hökumətlərarası Komissiyasının Daimi Katibliyinin Bakı şəhərində yerləşdirilməsi qərarı alınıb və 2001-ci il fevralın 21-də rəsmi açılışı olub.

Beləliklə, Azərbaycan tarixi İpək Yoluun bərpa edilməsində öz töhfəsini verməklə əsas inkişaf trayektoriyasının müəyyənənləşdirilməsində mühüm rol oynayıb.

Azərbaycan Çinin təşəbbüsü ilə gerçəkləşən “İpək Yolu İqtisadi Kəməri” layihəsinin iştirakçısıdır. 2015-ci ilin dekabrında Prezident İlham Əliyevin Çinə dövlət səfəri çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında İpək Yolu İqtisadi Kəməri”nin yadrlanmışın birgə təşviqi haqqında Anlaşma Memorandumu” imzalanıb.

Qayıdaq 10 günlük səfərin əsas məqamlarına...

Pekindən sonra seminar iki əyalətdə davam etdi.

Henan vilayətinə dəmir yolu ilə, sürət qatarı ilə gəldik.

Henan vilayətində 100 milyondan çox əhali yaşayır.

Geniş, hamar yollar, böyük körpülər, yaşıllıq, səliqə-sahman elə Pekindəki kimidir.

Çinin əyalət şəhərləri paytaxtdan heç nə ilə geridə qalmır.

Təbii ki, bu da balanslaşdırılmış iqtisadi siyasətin mühüm göstəricisidir.

Henan vilayətindən təyyarə ilə Nançan şəhərinə üz tutduq.

Nançan Ciansi vilayətinin mərkəzidir. Eyni sözləri bu vilayət haqqında da demək mümkündür.

Paytaxtdan heç nə ilə geridə qalmır... Ümumiyyətlə, Çin dövlətinin siyasi və iqtisadi gücü ölkənin hər qarşısında özünü açıq-aşkar büruzə verir.

Paytaxt və əyalət şəhərləri, mərkəz və ucqar bir-birini uğurla tamamlayır.

Çinə 10 günlük səfər təəssüratımızı bir neçə bənddə ümumiləşdirsək...

1. Səfərin baş tutduğu 2024-cü il Çin təqvimini üzrə əjdaha ilidir.

Əjdaha özündə güc və müdrikliyi simvolizə edir.

Mən Çin olarkən gücün və müdrikliyin hədəfini hər addımda, ünsiyyətdə olduğum hər bir çinlinin davranışında hiss edə bildim.

2. Çinlilər mühafizəkardırlar.

Amma yenilikçi mühafizəkər!

Bu mühafizəkərlik keçmişin xiffəti üzərində köklənməyib, birbaşa gələcəyə hesablanıb.

Çinlilər tarixləri ilə, keçmişləri ilə, bu günləri ilə bağlı yaxşı nə varsa, gələcək naminə mühafizə edirlər.

Keramika sənətinə, keramika muzeyinə münasibət dediklərimə əyani sübut ola bilər.

3. Söhbət zamanı çinlilər, sanki, dilləri, ağzları ilə deyil, ürəkləri ilə danışırlar.

Və ürəklə danışıqları kimi, ürəklə, həm də inadla çalışırlar.

Dost olmaqla bərabər dostluq üçün körpü salmağı sevirlər.

Seminar zamanı müxtəlif ölkələrdən gəlmiş həmkarlarımızla əlaqə yarada bildik.

İndi də onlarla “we chat” vasitəsilə yazırıq.

Yeri gəlmişkən, “we chat” çinlilərin yaratdığı bir sosial platformadır.

4. Qonaqpərvər və diqqətcildirlər.

Seminar iştirakçılarına münasibət bizi müşayiət edən əməkdaşdan tutmuş Çin Kommunist Partiyasının Beynəlxalq əlaqələr departamentinin müdir müavini xanım Sun Hayana kimi eyni idi: səmimi, emosional və ehtiramlı.

5. Zəki və özündən əmin bir Çin gəncliyi yetişir.

Və bu gənclik ölkəsinin gələcəyinə böyük ümidlə baxır və bu gələcək üçün hər cür fədakarlığa hazırdır.

6. Texnologiyalara və innovasiyalara tez uyğunlaşırlar.

Bu mövzuda arzuları, hədəfləri sonsuzdur.

Ziyarət etdiyim Çin tədqiqat mərkəzlərinin birində deyildiyi kimi: “Çinlilər arzularını kosmosa yerləşdirirlər”.

7. Tarixləri, ölkələri ilə bağlı deyilən hər fətra fəvqəladə bir sevgi ilə yanaşırlar.

Tarixçi bir alimə böyük Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin hələ XI əsrdə Çin qızlarının gözəlliyindən və zəkəsindən bəhs ediyini deyirəm.

O da dərhal əlavə edir ki, demək, Çin-Azərbaycan əlaqələri daha keçmişə gedib çıxır.

Çünki Nizami Gəncəvidə birdən-birə o qənaət yaranı bilməzdi. Mən də razılaşırıam.

Və həmin internetdə Nizami Gəncəvi haqqında axtarış başlayır.

8. Gənclərə müstəqil yaşamaq, müstəqil karyera qazanmaq vərdisləri aşılanır.

Məsələn, bizi müşayiət edən gənc əməkdaşların əksəriyyəti valideynlərindən uzaqda yaşayıb fəaliyyət göstərdiklərini deyirdilər.

Bu, çox mükəmməl bir həyat məktəbidir.

9. Hər şeydən öncə Çin xalqının böyük ürəyi var.

Bu, kommunikasiya üçün hər cür texnologiyadan və innovasiyalardan vacib bir vasitədir.

Böyük ürək onları böyük hədəflərə doğru apara biləcək.

10. Azərbaycanla hərtərəfli əməkdaşlığa xüsusi bir istəq var.

Əslində, Çinlə Azərbaycan bir təbii-coğrafi düzəni paylaşırıqlar.

Hər iki ölkənin paytaxtı Pekin və Bakı eyni enlikdə - 40-cı paraleldə yerləşir.

Bəlkə də, 40-cı paralel “Bir kəmə, bir yol” layihəsinin başqa bir dəqiqə adıdır.

P.S. Vəzən müharibəsindən sonra 4 rəqəmi azərbaycanlıların uğur simvolu-na çevrilib.

Alqış HƏSƏNOĞLU

Beynəlxalq iqtisadi araşdırma institutu olan “FDI Intelligence” nəşrinin hazırladığı hesabatı əsasında, Azərbaycan 100 birbaşa xarici investisiya yatırılan təyinat nöqtələri arasında üçüncü yeri tutub. Belə ki, paytaxt Bakı şəhəri bu cəhətdən sürətlə inkişaf edən ünvana çevrilib. Birbaşa yatırılan xarici investisiya baxımından Bakını yalnız Almaniyanın Mannheim və Rumıniyanın Krayova şəhərləri qabaqlayır. Müxtəlif ölkələrdə yerləşən 100 şəhərdən üçüncü olmağı bacaran Bakı bu baxımdan böyük göstəriciyə malik olub.

Hesabatı əsasında, 2023-cü ildə Bakıda son altı ilin ən yüksək xarici birbaşa investisiya layihələri qeydə alınıb. Bura daha çox logistik layihələr daxil olub. Ələt Azad İqtisadi Zonasına xüsusi maraq müşahidə olunub. Eləcə də Bakıda nəhəng Beynəlxalq Dəniz Ticarəti Limanının istifadəyə verilməsi, iri sənaye zonalarının və logistika infrastrukturlarının yaradılması, turizm, xidmət, işə və emal sahələrinə böyük sərmayələrin yatırılması mövcud sərmayə reytinginin müəyyən edilməsində mühüm rol oynayır.

Son illərdə Bakıya sərmayə qoyuluşları üçün xarici investorlar tərəfindən layihələrin icrasına dair razılaşmalar oldu edilib, mühüm sazişlər imzalanıb. 2023-cü ildə Bakıya təkə Macarıstanın “Hell Group” şirkəti tərəfindən 211 milyon dollar sərmayə qoyuluşuna dair saziş imzalanıb. 2023-cü ildə istifadəyə verilmis “Azərbaycan Vanhong Ceramics Co” MMC-yə 50 milyon dollar investisiya yatırılıb. Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında Çinin “BYD Company Limited” şirkəti ilə 94 milyon dolları məbləğində investisiyanın yatırılmasına dair sənəd imzalanıb. Həmçinin Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti ilə Türkiyənin “Gen İlaç ve Sağ-lık Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.” şirkəti arasında imzalanmış sənədə əsasən, 2023-cü ildə

Ən yaxşı investisiya mərkəzlərindən biri Bakı xarici investisiyaların həcminə görə, 100 şəhər arasında 3-cü yerdədir

Pirallahı Sənaye Parkında “Gen Pharma Caucas Manufacturing Operations” MMC-nin dərman vasitələrinin istehsalı müəssisəsinin təməli qoyulub. Layihənin investisiya dəyəri 35 milyon dollardır. Bundan başqa, İsrailin “BioPharmax” şirkəti ilə Ələt Azad İqtisadi Zonasında layihə dəyəri 45 milyon avro olan özçəliq müəssisənin tikintisi həyata keçirilir. Ələt Azad İqtisadi Zonasında sənaye avadanlıqlarının, tikinti materiallarının istehsalı, aviasiya, gemçilik, neft-kimya və digər istiqamətlər üzrə investisiya layihələri icra olunur.

Bütün bunlar Bakı şəhərinin təmsilində Azərbaycan sərmayə mühitinin cəlbədiçiliyi və xarici investorlar üçün əlverişli investisiya iqliminin təmin edilməsinin daha bir göstəricisi kimi xarakterizə oluna bilər. Hazırda Azərbaycanı təmin edilmiş dayanıqlı makroiqtisadi və maliyyə sabitliyi daxilə və xarici investisiya

fəallığına dərin zəmin yaradır. Sağlamlı və şəffaf biznes mühitinin yaradılması ölkəyə yüksək texnologiya və bilik gətirən birbaşa xarici investisiyaların axınına stimullaşdırır.

Son illərdə lisenziyalasma sahəsində atılan səmərəli addımlar, qeydiyyat sistemlərinin təkmilləşdirilməsi, yoxlama və icazələrin azaldılması, xarici sərmayəçilərin hüquq və mənafelərinin qorunması ilə bağlı gücləndirilmiş tədbirlər cari ilin ilk ayında Azərbaycanda yeni xarici şirkətlərin fəaliyyətə başlamasına səbəb olub. Eyni zamanda, respublikamızın beynəlxalq müqavilələrə qoşulması investisiyaların təşviqi və qorunması, gəlirlərə və əmlak vergilərə münasibətdə iktiqat vergitutmanın aradan qaldırılması xarici investisiyaların ölkə iqtisadiyyatına axınına motivasiya edib. Azərbaycan beynəlxalq müstəvidə iktirəflə əməkdaşlıq çərçivəsində 30-dək ölkə ilə sərmayələrin təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında sazişlər imzalayıb.

Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il yanvarın 18-də imzaladığı “İnvestisiya fəaliyyətinin təşviqi edilməsi və xarici investorların hüquqlarının qorunması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” sərəncamına əsasən, ölkə iqtisadiyyatına investisiya axınına cəlb etmək üçün Azərbaycanı əlverişli biznes mühitinin təmin edil-

məsi əsas prioritetlərdən biri kimi müəyyən edilib və iqtisadiyyata qoyulan investisiyanın həcmimin artırılması məqsədilə bu sahədə islahatların genişləndirilməsi, xüsusiə özəl təşəbbüskarlığın dəstəklənməsi istiqamətində biznes-investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, həmçinin investisiyaların qorunması sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi əsas məsələlər kimi qarşıya məqsəd qoyulub. Görülən tədbirlər nəticəsində investisiya mühiti və imkanları daha da yaxşılaşıb.

Həmçinin, yürüdülmə təşviqədi vergi siyasəti investorların, o cümlədən xarici sərmayəçilərin fəallığını yüksəltməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bunun nəticəsidir ki, respublikamızda fəaliyyət göstərən xarici investorların sayı və onların iqtisadiyyatın qeyri-neft sahələrində təmsil olunma coğrafiyası artır.</

Rusiya ilə Ukrayna arasında 2 ildən artıqdır davam edən müharibənin miqyası böyüyür - yaranan təhdidin və təhlükənin sərhədləri isə daralır. Öz maraqları xatirinə bu döyüşlərin daha da alovlanması, geniş coğrafiyaya yayılması üçün çalışan bəzi güclərin aktiv müdaxiləsi artıq reallaşmaqdadır ki, bu da müsbət nəticələr vəd etmir. Dünənə qədər Ukraynaya silah-sursat, ma-

III Dünya Müharibəsi riski artır... Fransa Ukraynaya qoşun göndərməklə yeni təhdid formalaşdırır

liyyə, texnika və bu kimi “stimmullaşdırıcı” köməklik göstərən Qərb artıq fərdi mənada qarşıdurmada iştirak etmək üçün “qollarını çırmayıb”. Bütün sferalarda Kremlin “yolunu” bağlayan Qərbin qeyri-hərbi koalisiyasının tətbiq etdiyi sanksiyaların ardından müharibənin gedişatında geridönüş yaratmaq

üçün daha real “iştirak” üçün planlar qurulub. Bir sıra siyasi ekspertlər isə bunu olduqca böyük təhlükə kimi qiymətləndirir və həyəcan təbii çalır. Hətta

mövcud vəziyyəti ötən əsrdə baş verən iki Dünya müharibəsi ərafəsi ilə əlaqələndirənlər də var. Belə ki, bir sıra siyasi mütəxəssislərin fikrincə, 1914, 1939-cu il-

lərdəki siyasi-hərbi situasiya məhz hazırkı duruma çox bənzəyirdi - Qərbin müharibəyə aktiv müdaxiləsi genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar üçün bir növ siqnalə çevrilə bilər ki, bu da müsbət perspektiv vəd etmir. Təsadüfi deyil ki, dünyada baş verən siyasi prosesləri dəyərləndirən zaman vahid qənaət formalaşır: bütün səbəblər III dünya müharibəsinə şortləndirməkdədir

lördəki siyasi-hərbi situasiya məhz hazırkı duruma çox bənzəyirdi - Qərbin müharibəyə aktiv müdaxiləsi genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar üçün bir növ siqnalə çevrilə bilər ki, bu da müsbət perspektiv vəd etmir. Təsadüfi deyil ki, dünyada baş verən siyasi prosesləri dəyərləndirən zaman vahid qənaət formalaşır: bütün səbəblər III dünya müharibəsinə şortləndirməkdədir

Fransanın avantürist addımları...

III Dünya müharibəsinin “başlanması” üçün cəhd göstərən ən əsas “qüvvə” kimi isə yenə də antoqonist siyasəti ilə dünyanı uçuruma sürükləyən Fransa çıxış etməkdədir. Yayılan məlumatlara görə, Ukraynaya 3-cü Piyada Alayının əsgərlərini göndərən Fransa bu canlı heyəti 54-cü Mexanikləşdirilmiş Briqadanın şəxsi heyətinə dəstək məqsədilə yola salıb. İlk mərhələdə göndərilən əsgərlərin sayı 100 nəfər olsa da, bu sayın 1500 nəfərədək artırılacağı bildirilir. Onların əsasən Donbass cəbhəsinin müdafiəsində iştirak edəcəyi açıqlanıb.

Qeyd edək ki, Fransanın bu istiqamətdə cəhdləri hələ bu ilin fevral ayından müşahidə edilməkdədir. Fevralın 26-da bununla bağlı çağırılmış qeyri-rəsmi iclasda Makron heç bir nəticə əldə etməmişdi - hətta bununla bağlı “fikirləri” belə təkbiz edilmişdi. Sonradan bir sıra dövlətlər Makronun bu “ideyasını” siyasi avantürə sayaraq vəziyyəti daha da kəskinləşdirəcəyi haqda bəyanatlar vermişdi. Hətta Maca-

ristanın xarici işlər naziri Peters Silyarto Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun Qərbin Ukraynaya ordu göndərməsi ehtimalını təhlükəli hesab etmişdi. Bir neçə gün öncə XİN rəhbəri LCI-yə müsahibəsində vurğulayıb ki, Avropa və ya Amerika əsgərləri Ukrayna torpaqlarına ayaq bassalar, bu, NATO daxilində “qırmızı xətti” keçdiyimiz anlamına gələcək. Əgər NATO üzvü olan dövlət Ukraynaya əsgər göndərsə, bu o deməkdir ki, NATO ilə Rusiya arasında birbaşa qarşıdurma olacaq. Bu, Üçüncü Dünya müharibəsi deməkdir.

Bir müddət öncə təxminən eyni məzmununda açıqlama verən Böyük Britaniyanın XİN başçısı da Makronun bu ideyasını uğurlu hesab etməmişdi. Əslində, prosesi dəyərləndirən zaman mənzərə daha aydın görünür - Fransa bundan öncə verdiyi qeyri-realist və qeyri-demokratik qe-

rarlar ilə (xüsusilə Cənubi Qafqaza yönəlik), ikitəpəli siyasi oyunları ilə Aİ-ni çətin vəziyyətlərə salmışdı. Bu nöqtəyi-nəzərdən son aylarda mərkəzi Avropa (avrosentristlər) cəbhəsində açıq soyuqluq müşahidə olunmaqdadır. Artıq bu cinahın digər aparıcı təmsilçisi Almaniya Fransa ilə eyni fikirləri bölüşmədiyini açıq şəkildə bildirdi - hətta kansler Şolts hələ fevral ayında Makronun Ukraynaya ordu göndərmək ideyasını qəbul etmədiyini açıq bildirmişdi. Beləliklə, Fransa öndə çıxmağa çalışdığı Aİ sıralarında autsayderə çevrildiyini hiss etməyə başlamışdı. Demək ki, Makron özünü və ölkəsini saldıqı bu rüsvayçı durumu “kompensasiya” etmək üçün bu kimi təhlükəli planı “B” variantı olaraq irəli sürür. Amma bu “plan” Makronla yanaşı, bütövlükdə Avropa məkanını üçün böyük təhlükələr yaradır.

Nüvə ritorikası, yoxsa NATO hələ öz “işindədir”...

Bu kimi addımlar ilk plandaca nüvə ritorikası yenidən aktuallaşdırır. Təsadüfi deyil ki, Macaristanın XİN başçısı öz müsahibəsində Ukrayna münaqişəsində nüvə silahının mümkün istifadəsindən narazılığını ifadə edir - “Prezidentiniz (Fransa Prezidenti Emmanuel Makron-red.) nüvə potensialının quraşdırılmasından danışırdı (Avropada-red.) Qonşularımızdan bəziləri amerikalılardan öz ərazilərində nüvə silahı yerləşdirməyi xahiş ediblər. Biz çox yaxşı bilirik ki, bu və ya digər tərəf nüvə silahından istifadə etmək qərarına gəlsə, bu, dünyanın sonu olacaq”. Siyartının sözlərinə görə, Qərb “əsgərləri göndərmək və ya nüvə silahından istifadə etmək haqqında” fikirləşməkdən bəziləri amerikalılardan öz ərazilərində nüvə silahı ixracı”ndan danışmaqdan, “bu müharibəyə son qoymalıdır”.

Macar nazirinin bu narahatlığı isə

əbəz deyil. Artan xətlə inkişaf edən Qərb-Rusiya münasibətləri təhlükəli müstəvilərə daşır. İsveç ilə Finlandiyanı sıralarına qatmaqla NATO təxminən Rusiyanı şimal, şimal-qərb istiqamətində qarşılamaq üçün potensialını artırır. ABŞ Konqresinin Ukraynaya 61 milyard dollarlıq yeni dəstək paketinin təsdiqlənməsinin ardından isə müharibə ssenarisi “dəyişib”. Hazırkı proseslər Ukraynanın məğlubiyyətini təsdiqləyirdisə, indiki zamanda Qərbin aktiv müdaxiləsi güc balansına yenidən təsir göstərəcək. Həm də Qərb bu yolla yeni “dircəlmə” prosesini həyata keçirir. Başqa sözlə, Ukrayna müharibəsi NATO-ya Rusiyanın sərhədləri ətrafında güclü hərbi potensial yerləşdirmək üçün vaxt qazandırır. Yayılan məlumatlara görə, hazırda Rusiyanın sərhədlərində NATO-nun 35 minlik canlı qüvvəsi, 300 tankı və 800 zirehli döyüş texnikası artıq mövcuddur. Və NATO-nun Rusiya ilə gələcək savaş ssenarisi üzrə keçirilən hərbi təlimlərə 90 min nəfərlik canlı qüvvə cəlb olunub. Nəzərə alsaq ki,

son bir ildə Qərb dünyasının silah tədarüki statistikası xüsusilə diqqəti cəlb edir, müharibənin “yeni boyut” qazanma riski günü-gündən artır - “The New York Times”-in hesablamalarına görə, 2023-cü ildə dünya ölkələri hərbi sahəyə son 35 ildə olduğundan daha çox maliyyə vəsaiti xərcləyiblər. Ötən il global hərbi xərclər 2,4 trilyon dollar həcmində olub. Bu, ilk növbədə Ukrayna savaşının silah-sursata olan ehtiyacları maksimum səviyyədə artırmasından qaynaqlanırdı. Eyni zamanda, Asiya qitəsində və Yaxın Şərq regionunda hərbi-siyasi gərginliyin artması da bu xərcləri yüksəldir. Yalnız ABŞ hərbi ehtiyacları üçün 920 milyard dollar xərcləyib. Və bu fantastik maliyyə vəsaitləri isə ilk növbədə nəhəng silah şirkətlərinin büdcələrini doldurur.

Bunun qarşılığında isə Rusiya da əlləri bağlı ona ediləcək hücumun vaxtını “gözləyir”. Belarusa yerləşdirilən nüvə başlıqları Qərb üçün olduqca böyük risklər yaradır. Ötən əsrin ortalarında Kubaya göndərilmiş nüvə başlıqları kimi bu dəfəki “qabaqlayıcı tədbirlər” də NATO-nu bir az düşündürməyə vadar edir...

1966-cı il situasiyası - paralellər, oxşarlıqlar...

Ötən əsrə xatırlanmışkən, Fransanın apardığı siyasi xəttin həm də anti - Qərb xarakterli daşması bütün konturlarından bəllidir. Ukraynaya əsgər göndərməklə kollektiv Qərbin, xüsusilə NATO-nu çətin vəziyyətə salan Paris öz müttəfiqlərinə bir növ xəyanət edir - yuxarıda qeyd etdikləri kimi, NATO-nun indiki məqamda Rusiya ilə açıq savaşa girmək kimi planları hələ mövcud deyil, hətta mövcudursa belə bu yaxın günlər və ya aylar üçün planlaşdırılmayıb. Amma Fransanın Ukraynaya özbaşına 100 əsgər göndərməsi NATO-nu olduqca çətin bir duruma salır. Tarixdə ikinci dəfədir ki, Fransa NA-

TO-nun maraqlarına arxa çevirir, təşkilat içində ikitərəfli salır, qitəni bölməyə çalışır - NATO yeni yaranan dövrlərdə Şarl de Qollun Fransaya başçılıq etdiyi dövrdə belə bir böhran “meydana gəlmişdi”. De Qoll Birləşmiş Ştatların təşkilatdakı güclü rolunu və Birləşmiş Ştatlar ilə Böyük Britaniya arasındakı xüsusi münasibətləri qəbul etmirdi, bunu Avropanın proseslərə təsir imkanlarının zəifliyi kimi irəli sürürdü. 17 sentyabr 1958-ci ildə ABŞ pre-

zidenti Duayt Eyzenhauerə və İngiltərənin baş naziri Harold Makmillana göndərilən memorandumda, Fransanın ABŞ və Birləşmiş Krallıq ilə bərabər bir vəziyyətə gətirəcək üç tərəfli müdiriyyətin yaradılması irəli sürülmüşdü (Paris hər zaman Avropanın önündə təmsil olunmaq istəməyə buna nail ola bilməyib). NATO-nun cavabı isə tam fərqli olmuşdu - burada əsas

məqamlardan biri də Fransanın həmin dövrdə Əlcəzairdə törətdiyi qeyri-qanuni hərəkətlər və bu hərəkətlərini NATO bayrağı altında gizlətməyə çalışması idi. 1966-cı ildə Fransa NATO-nun hərbi strukturlarından çıxdı və NATO qoşunları Fransa torpaqlarını tərk etdi. Parisin Alyansa qayıdışı (bütün strukturlar üzrə) bir də 2009-cu ildə rəlaşa bildi.

Paris bu gün də eyni xətti tutub - öz maraqlarını həm qitə, həm də Alyans maraqlarından öndə çıxarmaq istəyən Makron hakimiyyəti həttə ayrı-ayrı siyasi təşkilatların “dili ilə” bu təbliğatı aparmaqdadır. Təsadüfi deyil ki, Fransa Vətənpərvərlər Partiyasının lideri Florian Filippo “X” sosial şəbəkəsində bildirib ki, Fransa mümkün qədər tez NATO-dan çıxmalıdır, bu təşkilatda qalmaq son dərəcə təhlükəlidir. O, ABŞ Dövlət katibi Antonin Blinkenin Ukraynanın alyans üzv olması ehtimalı ilə bağlı sözlərinə belə cavab verib. Maraqlıdır ki, siyasətçi bu iddiasını heç də Fransanın III Dünya mü-

Yeni risklər...

haribəsinə kövrəlməsi ilə deyil, ABŞ-in apardığı “ağılsız siyasət” ilə bağlayır. Filippo deyib ki, ABŞ-nin hərəkətləri dünyanı üçüncü Dünya Müharibəsinə yaxınlaşdırır, onun ilk qurbanları Avropa ölkələri, o cümlədən Fransa olacaq.

Boli, bu günün realığında siyasi münasibətlərin kəskin hal alması sirr deyil - amma bəzi qüvvələrin bundan məharətlə istifadə edərək qarşidurmaların miqyasını böyütməyə çalışması mühüm təhdidlər yaradır. Fransanın və digər qüvvələrin imperialist arzuları isə dünya üçün yeni risklər deməkdir...

P.İSMAYILOV

ABŞ prezidenti dünyanın bəzi ölkələrinə xəbərdarlıq “ksenofob” deyib. Bu ölkələr arasında isə ABŞ-in Asiyada mühüm müttəfiqlərindən olan Yaponiya da yer alır. Belə ki, bu fakt jurnalistlərin iştirakına icazə verilməyən ianə toplantısında Baydenin dilindən çıxıb - onun dedikləri Ağ Evin stenogramlarının da öz əksini tapıb. Bayden iddia

İqtisadi güc, yoxsa ksenofobiya... ABŞ prezidentinin ittihamları öz təsdiqini tapmır

edib ki, Yaponiya, Hindistan, Rusiya və Çin daha çox immiqrant qəbul etsələr, onların iqtisadiyyatı daha uğurlu çıxış edə-

cək. Yayınlanan mətnə görə Bayden, “Bilirsiniz, iqtisadiyyatımız sizin və sizin kimi insanların sayəsində böyüyür. Niyə?

Çünki biz immiqrantları qarşılayırıq. Çin iqtisadiyyatı niyə pis durğunluq yaşayır? Yaponiya niyə problem içindədir? Ru-

siya və Hindistan niyə problem yaşayır? Onlar ksenofob olduqları üçün immiqrantları istəmir-

lər? deyib. Məsələ ilə bağlı açıqlama verən Ağ Evin mətbuat katibi Karine Jean-Pierre, prezidentin əslində, “ksenofobik” sözləri ilə diqqəti daha böyük bir məsələyə yönəltmək istədiyini söyləyib: “O, əslində, demək istəyirdi ki, biz immiqrasiya ölkəsiyik, bu, bizim DNT-mizdə var”.

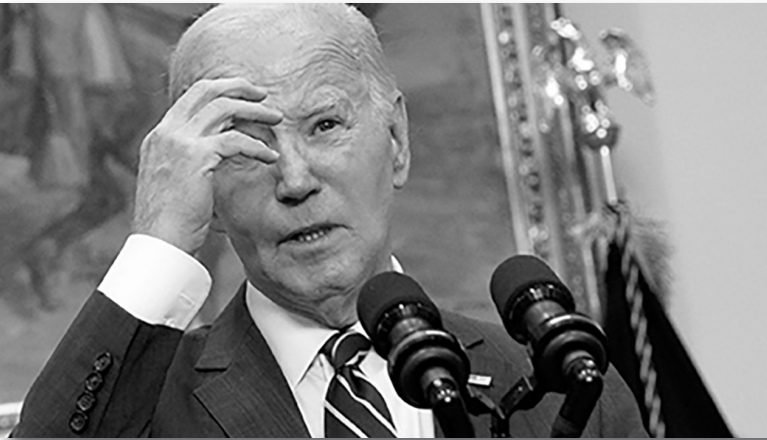
Çin dünya iqtisadiyyatının əsas gücüdür...

Amma ortada olan faktlar Baydenin səhv etdiyini göstərir. Düzdür, adıçəkilən dövlətlər ABŞ qədər immiqrant qarşılamasa da, onların iqtisadi durumu heç də Vaşinqtondan geri qalmır - tam əksinə, hətta yaxın illərdə ABŞ-i ötəcəyi ilə bağlı iddialar belə ortaya qoyulur. İmmiqrant məsələsinə gəldikdə isə adıçəkilən dövlətlər Asiya qitəsində yerləşdiyi, miqrant axınının isə Qərbdə doğru yol almaması onları bu məsələdən kənarda saxlayır. Baydenin bu iddiasının iqtisadi əsasları isə demək olar ki,

yoxdur. Məsələn, aparılan araşdırmalar onu göstərir ki, 2035-ci ilə qədər Çin iqtisadiyyatının ABŞ-i geridə qoyaraq dünyanın ən böyük iqtisadiyyatına çevrilməsi ehtimalı günü-gündən güclünməkdədir. Bu barədə aparılan araşdırmaların nəticəsi kimi ortaya çıxan hesabatda göstərilir ki, Çin növbəti bir neçə il ərzində illik ÜDM artımını 5% civarında və ya 2035-ci ilə qədər ən azı 4%-dən yuxarı saxlayarsa, bu ssenari mümkündür. Hətta Hindistan, Kanada, Çin, Rusiya və ABŞ-dən olan alimlərin birgə hazırladığı

araşdırmada Çinin iqtisadi artım tempinin ABŞ-i ötdiyü qeyd olunub. Eyni zamanda, yuan beynəlxalq aləmdə möhkəmlənməkdə davam edir və onun beynəlmilləşmə dövrəcəsi artır. Qeyd edək ki, 2023-cü ilin sonunda Çinin ÜDM-i 5,2% artaraq 126 trilyon yuan (17,7 trilyon ABŞ dolları) həcminə çatıb, ABŞ ÜDM-i isə 2,5% artaraq 26,39 trilyon ABŞ dolları təşkil edib. Çinin xarici ticarəti isə ildən-ilə artmaqdadır bu ilin birinci rübündə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yuan ifadəsində 5 faiz artaraq 10,17 trilyon yuana (1,43 trilyon ABŞ dolları) çatıb.

Rusiya ilə bağlı vəziyyətə isə baxış fərqlidir - iki ildən artıqdır ki, müharibə vəziyyətində olan bu ölkə həm də ağır iqtisadi sanksiyalar altındadır. Bununla belə, Rusiyanın da iqtisadi inkişaf proqnozları və göstəriciləri kifayət qədər yüksəkdir. Məsələn, Rusiya iqtisadiyyatı 2023-cü ildə 2,7 faiz artıb və 2024-cü ilin sonuna qədər isə

Rusiya iqtisadiyyatı çətin günlər yaşasa da artır...

na əsasən, ölkədə bu ilin mart ayı ilə müqayisədə aprel ayında işsizlik səviyyəsi 3,8%-dən 3,9%-ə qədər yüksəlib. Rusiyada aşağı göstərici hətta işçiyə ehtiyacın duyulması göstəricisidir. Hər il milyonlarla xarici ölkə vətəndaşı məhz işləmək üçün Rusiyaya üz tutur ki, bu da ümumilikdə, Rusiyanın iqtisadi gücünün azalmasına imkan verməyən faktlardan biri kimi çıxış edir.

Hindistan üçün proqnozlar...

O ki qaldı, Hindistana, maliyyə proqnozlarına görə, Hindistan iqtisadiyyatı dünyanın ən böyük iqtisadiyyatları arasında ən sürətli inkişaf nümayiş etdirərək, bu onilliyin sonundakı dünyanın üçüncü ən böyük iqtisadiyyatı olmaq yolunda irəliləyir. Nyu Yorkda qorğagahlanan investisiya şirkəti “Morgan Stanley və S&P Global”-in proqnozlarına əsasən, Hindistanın Yaponiya və Almaniyanı ötərək, dünyanın üçüncü ən böyük iqtisadiyyatı olacağı gözlənilir. Beynəlxalq Valyuta Fondu Hindistanın 2028-ci ilədək bu mövqeyə çıxacağını təxmin edir.

ABŞ-in “Goldman Sachs” investisiya bankının hesabatına görə isə Hin-

distan iqtisadiyyatı 2075-ci ilə qədər dünyanın ikinci ən böyük iqtisadiyyatına çevrilə bilər. Bank analitiki Santana Senquntanın fikrincə, Çin iqtisadiyyatı 52 ildən sonra 57 trilyon dollar həcminə çatacaq. İkinci yerdə Hindistan iqtisadiyyatı ola bilər. Senqunt hesab edir ki, onun həcmi 52,5 trilyon dollara çatı bilər. Dünyanın üçüncü iqtisadiyyatı, analitik fikrincə, ABŞ olacaq - onun həcmi 51,5 trilyon dollara çatı bilər. Hindistan iqtisadiyyatı üçün bu cür artım işçi qüvvəsi, eləcə də öz sahibkarlarına diqqət yetirməsi sayəsində mümkün ola bilər. Bundan əlavə, Senqunt hesab edir ki, Hindistanda demoqrafik vəziyyətin artması ölkənin iqtisadi səmərəliliyinə də müsbət təsir göstərəcək.

Baydenin açıqlamasındakı “faktlar” daha çox onun öz müttəfiqi olan Yaponiya üçün keçərlidir. O baxımdan ki, Yaponiya iqtisadiyyatı 2023-cü ilin dördüncü rübündə, 2018-ci ilin sonundan bugünə kimi ilk dəfə olaraq resessiya ilə üzləşib. Mövsümi dəyişikliklər nəzərə alınmadan, real ÜDM-in azalması ötən ilin oktyabr-dekabr aylarında rüblük ifadədə 0,1%, iyul-sentyabr aylarında isə 0,8% təşkil edib.

Ölkə 2018-ci ilin üçüncü və dördüncü rübündən bugünə qədər ilk dəfə olaraq resessiya ilə üzləşib. Bu isə ilk fakt deyil - Yaponiya iqtisadiyyatında 2001, 2008-2009 və 2012-ci illərdə resessiya dövrləri qeydə alınıb. Xatırladaq ki, ÜDM-in iki rüb ardıcıl olaraq azalmasını texniki resessiya adlandırırlar. Bir çox hallarda resessiya əhalinin və dövlətin istehlak həcmələrinin azalması və, nəticədə, əlaqədar sa-

hələrdə satış həcmələrinin və işçi qüvvəsinə tələbatın azalması ilə bağlı baş verir. Həmçinin, 2023-cü ilin sonunda Yaponiya dünyanın üçüncü ən böyük iqtisadiyyatı olaraq yerini Almaniya yerib. Ölkənin nominal ÜDM-i dollar ifadəsində 4,21 trilyon, Almaniyanın isə 4,46 trilyon təşkil edib. Bununla belə, Yaponiyanın ixrac potensialı ildən-ilə daha da möh-

Yaponiya geriləyir...

kəmlənir. Beləliklə, Baydenin fikirlərində əks olunan “arqumentlər” real şərətdə öz təsdiqini tapmır. ABŞ prezidentinin bu açıqlaması daha çox hansısa ölkələri “müzakirə predmeti etmək” arzusunda qaynaqlanmış kimi görünür...

S.İSMAYILZADƏ

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

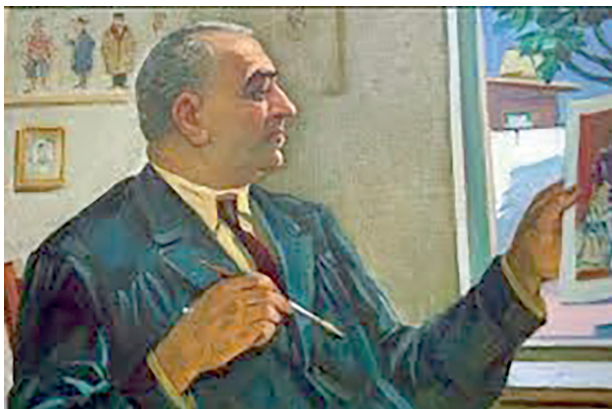
6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Milli rəssamlığımızın

simvolu...

Əzim Əzimzadənin doğum günüdür

Ruhunda yaşatdığı gözəllik duyumu gerçəkləşdirmək missiyası ilə dünyaya gələn Əzim Əzimzadənin Azərbaycan təsviri sənət tarixində xüsusi yeri var. Gəncliyində ailələri-nə çörək pulunu ən müxtəlif sahələrdə işləməklə qazanan Ə.Əzimzadənin nə vaxtsa hiss və duyğularını rəng və cizgilərlə ifadə edəcəyinə böyük inamı var idi. Sonda arzusunə yetişərək böyük sənətkar kimi tanınmışdı. Amma bu, onun üçün heç də asan olmamışdı....

Yaradıcılığı boyu əsrlərdən bəri formalaşan Təbriz-Azərbaycan miniatur məktəbinin və rus rəssamlıq məktəbinin ənənələrindən bəhrələnilib. Məşhur “Molla Nəsrəddin” jurnalında öz əsərlərini dərc etdirib. 1906-cı ildən “Molla Nəsrəddin”, “Baraban”, “Zənbur”, “Tuti”, “Kəlniyət” və sair jurnalların səhifələrində satirik qrafik karikaturlarını nəşr etməklə Azərbaycan satirik qrafikasının əsasını qoyub. Onun əsərlərinin əsas mövzusunı təzadlar, sosial təzadlar, adətlər və xalqın məişəti təşkil edirdi. Rəssam əsərlərində mənfəi obrazları yumor, kinayə ilə təsvir etmişdi. Çox vaxt Əzim Əzimzadənin yaradıcılığı şair Mirzə Ələkbər Sabirin yaradıcılığına bənzədilir. Böyük şairin “Hophopnamə”sinə çəkilən illüstrasiyaların müəllifi də Əzim Əzimzadədir. Rəs-

samın çəkdi-yi rəsmlərini M.Ə.Sabir poeziyasının üslubuna yaxınlığı səbəbindən həmin şeirləri o illüstrasiyalarsız təsəvvür etmək mümkün deyil. 1914-cü ildən 1922-ci ilə qədər Əzim Əzimzadə M.Ə.Sabi-

rin şeirlərinə 55 illüstrasiya çəkmiş, “Molla Nəsrəddin” jurnalında 1922-ci ildən 1931-ci ilə qədər rəssamın 1200-dən çox karikatürası çap edilmişdi.

Bu gün əsərləri dünyanın bir sıra muzeylərində nümayiş etdirilən rəssamın anadan olmasından 144 il keçir. İlk fərdi sərgisi 1940-cı ildə təşkil olunmuşdu. Bakıda keçirilən birinci sərgidə tamaşaçılar rəssamın 1200-dən çox əsərinə tamaşa edə biləblər. 1920-1943-cü illərdə Ə.Əzimzadə Azərbaycan Rəssamlıq Texnikumunda müəllim, 1932-1937-ci illərdə isə direktor olub.

Rəssam siyasi karikatura janrında

da bir çox nümunələr yaratmışdı. Onun faşizmi ifşa edən “Şir və pişik balası”, “Faşizmin çöhrəsi”, “Füererin qənimətləri”, “Vurulmuş kartlar” və digər karikaturları da bu qəbildəndir.

Rəssamın dostluq etdiyi insanlar arasında ədəbi mühitin bir çox simaları - Mirzə Cəlil, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Süleyman Rüstəm, Üzeyir Hacıbəyov və başqaları da var idi.

1967-ci ildə Azərbaycanın görkəmli Xalq rəssamı, karikaturacı Əzim Əzimzadənin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş “Əzim Əzimzadə” adlı film çəkilib.

Bakı Rəssamlıq Texnikumu, eləcə də Bakı küçələrindən biri onun adını daşıyır. Yaşadığı evdə rəssamın ev-muzeyi açılıb, evin yaxınlığındakı bağda büstü qoyulub. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 7 may 2019-cu il tarixli, 211 nömrəli Qərarı ilə Əzim Əzimzadə Azərbaycan Respublikasında əsərləri dövlət varidatı elan edilən müəlliflərin siyahısına daxil edilib. Həmçinin, ötən il Bakıda Əzim Əzimzadəyə həsr olunan Bakı Dizayn Festivalı keçirilmişdi. İlk dəfə təşkil olunan festival çərçivəsində ziyarətçilər müxtəlif yaradıcılıq stendləri, art instalyasiyalarla tanış olmaq imkanını qazanmışdılar.

Yeganə BAYRAMOVA

Möhtəşəm və əsrarəngiz...

Bakı Kristal Zalı açılışından 12 il ötür

Dünyanın iri şəhərləri, xüsusilə paytaxt şəhərlər məxsus olduqları dövlətlərin, bütövlükdə, siyasi-iqtisadi və tarixi-mədəni inkişaf səviyyəsini, həmçinin şəhərsalma mədəniyyətini özündə əks etdirir. Paytaxtımız Bakı da özünəməxsus şəhərsalma ənənələrinə malik məkandır. Son illərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı və göstərişlərinə uyğun olaraq, Bakıda həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işlərinin həcmi daha da artır. Hər zaman tarixi və bir-birindən maraqlı, diqqət-çəkən tikililəri ilə göz oxşayan Bakının adı bu gün yeni-yeni möhtəşəm və bənzərsiz tikililəri ilə dünyanın ən gözəl və müasir şəhərləri sırasında yer alıb.

Belə tikililərdən biri 7 ay ərzində inşa olunan, Bayraq Meydanında yerləşən, möhtəşəm Bakı Kristal Zalıdır. Düz 12 il öncə mayın 7-də binanın açılışı olub. Keçmişə səyahət edərkən arenanın keçdiyi yola nəzər salaq.

Hər şey 2011-ci ildə Azərbaycanın Avroviziya musiqi yarışında qalibiyyə-

yətindən sonra başladı. Müsabiqədə 1-ci yeri tutan ölkəmizin qarşısında mühüm məsələ dayanırdı: yarışmanın keçiriləcəyi ərazi... Binaın həcmi çox böyük olsa da, zaman qısa idi. Tikilinin üç hissəsinin-arenanın, fasadın və tavanın tikintisinə eyni zamanda başlanılıb. 23 min tamaşaçı tutumu olan zalın inşasında 1600 nəfər çalışırdı. Layihələndirmə və əsas tikinti işini aparən şirkətlər cənəbi şirkətlər idi. Lakin yerli mütəxəssislər də işə cəlb olunmuşdu. Bakı Kristal Zalı inşası isə 2012-ci ilin aprel ayında yekunlaşıdı. Arena 22-26 may tarixlərində Avroviziya 2012 mahnı müsabiqəsinin yarımfinallarına və finalına ev sahibliyi etdi.

2012-ci ildə ilk dəfə bu arenadan bütün Avropaya salam göndərildi. İşıqlandırma, dekor, səhnə elementləri nəinki yerli tamaşaçıları, eləcə də cənəbiləri heyran etmişdi.

Bakı Kristal Zalı nəhəng görüntüsü, memarlığı və dizaynı ilə valehedicidir. Kompleksin ətrafındakı dəhliz iki simmetrik

yerə bölünür və hər tərəfə 15 olmaqla, ümumilikdə, 30 girişi var. Hər sektorda bir ədəd olmaqla ümumi 2 nəqliyyat girişi, hər sektorda 5 ədəd olmaqla ümumi 10 arena girişi və hər sektorda 8 ədəd olmaqla ümumi 16 tribuna girişi mövcuddur. Arenanın arxasında idmançılar və artistlər üçün nəzərdə tutulan xüsusi otaqlar var. Bakı Kristal Zalı tarixində nəzərə salsaq, görürük ki, burada bir sıra dünya ulduzları möhtəşəm şoularını nümayiş etdiriblər. Burada genişmiqyaslı konsert tədbirləri ilə yanaşı, idman yarışlarının həm komanda, həm də ayrı növləri keçirilib. 2015-ci ildə ilk Avropa oyunlarında arena, eyni zamanda, 3 idman yarışına ev sahibliyi etmişdi.

12 il öncə açılışı olan Bakı Krsital Zalı bundan sonra da orijinal arxitekturası ilə paytaxtın məmarlıq quruluşuna xüsusi yaraşıq verərək, mötəbər tədbirlərə ev sahibliyi edəcək...

Yeganə BAYRAMOVA

“Qarabağ” yeni rekorda imza atıb

“Qarabağ” Azərbaycan Premyer Liqasının 2023/2024-cü illər mövsümündə vurduğu ev qollarının sayını 50-yə çatdırıb.

AZƏRTAC Peşəkar Futbol Liqasının rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, Qurban Qurbanovun komandası buna XXXIII turda nail olub. “Neftçi” üzərində 5:0 hesablı qələbə ilə öz meydanındakı qol sayı 50-yə yüksəlib.

Bu, klubun tarixində yeni rekord-

dur. Ağdam təmsilçisi 2021/2022-ci illər mövsümündə evdə 47 qol vurmuşdu.

Bu, həm də Azərbaycan çempionatlarında son 25 ilin rekordudur. Yarışın tarixinin mütləq rekordu isə Sumqayıt “Xəzər”inə məxsusdur. 1992-ci ildə sumqayıtlılar qonaqların qapısından 70 top keçiriblər.

“Neftçi” isə Azərbaycan Premyer Liqasının 2023-2024-cü illər mövsümündə səfər oyunlarında 23 qol bura-

xıb.

Peşəkar Futbol Liqasının rəsmi saytı xəbər verir ki, bu rəqəm XXXI-II turun “Qarabağ”la matçından sonra belə yüksək həddə çatıb. Bakı klubu rəqib meydanlarında keçirdiyi 17-ci görüşdə anti-rekordunu təkrarlayıb.

“Neftçi”nin ölkə çempionatlarında bir mövsümdə ən çox səfər qolu buraxması 2013-2014-cü illər mövsümündə qeydə alınıb. Həmin

vaxt paytaxt klubu indiki kimi 23 top buraxıb. Həmin göstərici 10 ildən sonra təkrarlanıb.

Azərbaycan “Vindzor Kral Atçılıq Şousu”nda uğurla çıxış edib

Böyük Britaniyada keçirilən “Vindzor Kral Atçılıq Şousu”nda Azərbaycan nümayəndə heyətinin tamaşaçıları tərəfindən böyük coşqu ilə qarşılanan çıxışları uğurla başa çatıb.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, tərkibinə DSX-nin rəqs ansamblı, 20 Qarabağ atından ibarət süvarilər dəstəsi və “Land of Fire” polo komandasının daxil olduğu nümayəndə heyətinin tədbirdə iştirakı Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının təşkilatçılığı ilə baş tutub.

Mötəbər tədbirdə təmsilçilərimiz tərəfindən çılğınlığı və gözəlliyi ilə özində heyranlar ordusu topla-mış, performansları xüsusi seçilən Qarabağ atları, cazkar milli musiqimiz və zərif Azərbaycan rəqslə-

zadə peşəkarlıqla ifa ediblər. Milli musiqi alətlərimizin ifasında “Qarabağ cəngisi”nin bən-zərsiz sədalarından, əməkdar artist Fərid İbrahimovun rəhbərliyi ilə “Sərhədçi” rəqs ansamblının hə-rəətli rəqslərindən, Dövlət Sərhəd Xidmətinin süvarilər dəstəsinin Qarabağ atları üzərində igidlik və hünər nümunələrindən, qeyri-adi perfo-manslarından ibarət şou-kom-

pozisiya Böyük Britaniya tamaşaçı-sının xüsusi marağına səbəb olub. Şou müddətində süvarilərimiz Azərbaycan Respublikası və Böyük Britaniyanın dövlət bayraqlarını dağalandırıblar.

Tədbirdə Heydər Əliyev Fondu-nun dəstəyi ilə tariximizi, mədəniyyətimizi və xalçaçılıq sənətini özündə tərənnüm edən “Azerbaijan Cultural” tenti qurulub və iştirakçı-ların böyük marağına səbəb olub.

Milli mətbəximizi nümunələrinin təqdim olunduğu və Kral ailəsinin üzvlərinin iştirak etdiyi Azərbaycan naha-rının də ləziz təamlarımız xüsusi rəğbətlə qarşı-lanıb. Nəhar zamanı təmsilçilərimizin təq-dim etdikləri şou-

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 5628
Sifariş: 1032
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Nardar BAYRAMLI